

Predložená výskumná správa vyplýva z vecného a časového plánu projektu APVV DIGINARCH-AI *Digitalizácia a inteligentná obsahová analýza historických dokumentov pre odbornú archívnu činnosť a historickú vedu s termínom ukončenia 31.10. 2025.*

Správa patrí do pracovného balíka (PB1): *Príprava na digitalizáciu dokumentov.* Správa obsahuje v súlade s plánom: a) Identifikáciu dokumentov vhodných na digitalizáciu; b) Tvorba zoznamov a organizačných pokynov na digitalizáciu; c) Nastavenie metadát a organizačných noriem pre digitalizáciu.

Príprava na digitalizáciu archívnych dokumentov

Výskumná správa

Prof. PhDr. Dušan Katuščák, PhD.

Slezská univerzita v Opave

Štátna vedecká knižnica v Banskej Bystrici

CC BY-NC-SA 4.0

Obsah

ZOZNAM OBRÁZKOV	2
ZOZNAM TABULIEK	2
MANAŽÉRSKE ZHRNUTIE	3
PRACOVNÝ BALÍK: PB1 PRÍPRAVA NA DIGITALIZÁCIU DOKUMENTOV	3
OPIS SÚČASNÉHO STAVU A TERMINOLÓGIA	4
ÚLOHY RIEŠITEĽOV V PROJEKTE APVV DIGINARCH-AI	4
TERMINOLÓGIA.....	5
LEGISLATÍVA PODPORUJÚCA POMENOVANIE ARCHÍVNEHO MATERIÁLU	5
OSÍDĽOVACÍ ÚRAD PRE SLOVENSKO V BRATISLAVE	7
FOND NÁRODNEJ OBNOVY	7
VECNÉ VYMEDZENIE PREDMETU VÝSKUMU	8
ŠTRUKTÚRA USPORIADANIA ARCHÍVNEHO MATERIÁLU V DIGINARCH-AI.....	11
MODEL HIERARCHICKÉHO USPORIADANIA ARCHÍVNEJ ZBIERKY PODĽA ISAD(G)	11
FOND OSÍDĽOVACÍ ÚRAD PRE SLOVENSKO V BRATISLAVE A SUBFONDY	12
OPISY ARCHÍVNYCH ZBIEROK V PORTÁLI MVSР	14
ŠTÁTNY ARCHÍV V KOŠICIACH - KVANTIFIKÁCIA.	16
PROCESY, OPERÁCIE, ÚKONY - DIGITALIZÁCIA A KONZERVOVANIE	17
KVANTIFIKÁCIA DÁT	22
TRANSPORT DÁT A DIGITÁLNY REPOZITÁR UMB	23
WORKFLOW DIGITALIZÁCIE (DÔVERNÉ)	25
ŠTANDARDNÁ IDENTIFIKÁCIA FONDŮV: ŠTRUKTÚRA ADRESÁRA	29
TECHNICKÉ PARAMETRE SYSTEMATICKÉHO SNÍMANIA (DIGITALIZÁCIE).....	29
ŠTRUKTÚRA ZBIEROK A DÁT V DIGITÁLNOМ REPOZITÁRI	30
FORMÁTY DIGITALIZÁTOV.....	32
DOSTUPNOSŤ DIGITALIZÁTOV.....	32
SKENOVANIE. SNÍMANIE	32
PRÍPRAVNÉ PRÁCE V ARCHÍVE	33
IDENTIFIKÁCIA.....	33
KONZERVOVANIE (KOMPETENCIA SNK)	34
SNÍMANIE - KONVENCIE	34
PRÍPRAVA ČIAROVÝCH KÓDOV V ARCHÍVE.....	36
ČÍTAČKY ČIAROVÝCH A QR KÓDOV (PRÍKLAD)	39
OPISY NA ÚROVNI ZBIERKY	41
INTEGRÁCIA PROCESOV DIGITALIZÁCIE A KONZERVOVANIA.....	42
ZÁZNAM O SKRÍNINGU.....	42
OBSAH ZÁZNAMU PODĽA ISAD(G)	43
VÝZNAM ŠTANDARDNÉHO SPRACOVANIA DÁT ZO SKRÍNINGU	44
ANATÓMIA ZÁZNAMU NA ZÁPIS DÁT ZO SKRÍNINGU	44
ŠTANDARDNÁ TERMINOLÓGIA V TAGU 583 [583 - POZNÁMKA K AKCII (R) ÚPLNÉ STRUČNÉ].....	44
TERMÍNY PRE TAG 583 PODPOLE \$L (STAV)	45
TERMÍNY PRE TAG 583 PODPOLE \$I (SPÔSOB AKCIE)	46
BIBLIOGRAFIA	50

Zoznam obrázkov

OBRÁZOK 1 OBLASTNÝ OSÍDĽOVACÍ ÚRAD V KOŠICIACH. FOND 11913. ULOŽENÉ: ŠA KOŠICE	14
OBRÁZOK 2 OBLASTNÝ OSÍDĽOVACÍ ÚRAD V KRÁĽOVSKOM CHLMCI. FOND 11915. ULOŽENÉ: ŠA KOŠICE	14
OBRÁZOK 3 OBLASTNÝ OSÍDĽOVACÍ ÚRAD V POPRADE. FOND 11914. ULOŽENÉ: ŠA KOŠICE	15
OBRÁZOK 4 VSTUPNÁ OBRAZOVKA K FONDOM NA TÉMU „OSÍDĽOVACÍ ÚRAD“. FOND 3813 V SLOVENSKOM NÁRODNOM ARCHÍVE.	15
OBRÁZOK 5 ZJEDNODUŠENÁ SCHÉMA DIGITALIZÁCIE A PREZENTÁCIE	23
OBRÁZOK 6 PRÍKLAD ÚLOŽISKA S DISKOM 4TB	23
OBRÁZOK 7 PREHĽAD SYMBOLOV PRACOVNÉHO TOKU - WORKFLOW	25
OBRÁZOK 8 PRÍPRAVNÉ PROCESY V ARCHÍVE A TRANSPORT NA DIGITALIZÁCIU	25
OBRÁZOK 9 SKENOVANIE	26
OBRÁZOK 10 POSTPROCESING - SPRACOVANIE DIGITALIZÁTOV PO SKENOVANÍ	26
OBRÁZOK 11 KONTROLA PO SKENOVANÍ - VRÁTENIE ŠKATÚĽ DO ARCHÍVU	27
OBRÁZOK 12 KOMPLEXNÉ METADÁTA Z DIGITALIZÁTOV	27
OBRÁZOK 13 OPTICKÉ ROZPOZNÁVANIE VYBRATÝCH SÚBOROV. GROUND TRUTH. HTR	28
OBRÁZOK 14 ÚLOŽISKO, ARCHÍV A SPRÍSTUPNENIE DIGITALIZÁTOV A TRANSKRIBOVANÝCH SÚBOROV	28
OBRÁZOK 15 ČÍSLO SPISU JE V ČIAROVOM KÓDE; V SPISE SÚ DVA DOKUMENTY	31
OBRÁZOK 16 ZÁZNAM Z INVENTÁRA. OZNAČENIE NA ŠKATULI. FOND: 11913_SIGNATÚRA 19; ROK 1948; 3622-6720 LISTINY V ŠKATULI (VYNECHAŤ?); ŠKATUĽA 8	35
OBRÁZOK 17 ZJEDNODUŠENÉ ZOBRAZENIE SIGNATÚRY 19 A ČÍSLO ŠKATULE 8	35
OBRÁZOK 18 PRÍKLAD POUŽITIA ČIAROVÉHO KÓDUS S PODROBNEJŠOU SIGNATÚROU	35
OBRÁZOK 19 ŠTÁTNY ARCHÍV V KOŠICIACH. ZBIERKA (ODDELENIE FONDU) OSÍDĽOVACÍ ÚRAD	35
OBRÁZOK 20 ŠABLÓNA NA ZÁPIS DÁT NA TVORBU ČIAROVÝCH KÓDOV	36
OBRÁZOK 21 ŠABLÓNA NA TLAČ ŠTÍTKOV S ČIAROVÝMI KÓDMI	36
OBRÁZOK 22 PRÍKLAD VYPLNENEJ ŠABLÓNY V MS EXCEL A VYTVORENÉ ŠTÍTKY	37
OBRÁZOK 23 ŠTÍTKY NA LISTY NA SKRÍNING	37
OBRÁZOK 24 UKÁŽKA QR KÓDOV AKO ALTERNATÍVNEHO RIEŠENIA	38
OBRÁZOK 25 KONTAKT NA FIRMU LICHTBAU - SURVENIR	40
OBRÁZOK 26 OPIS ZBIERKY/DOKUMENTU V SYSTÉME TRANSKRIBUS EXPERT (PODĽA INVENTÁRA)	41
OBRÁZOK 27 OPIS ZBIERKY V PLATFORME TRANSKRIBUS SITES DOSTUPNÝ CEZ PREHLIADAČ	41
OBRÁZOK 28 PRÍKLAD ZOBRAZENIA TRANSKRIBOVANEJ STRANY V PREHLIADAČI	42
OBRÁZOK 29 ŠTRUKTÚRA ARCHÍVNEHO ZÁZNAMU PODĽA ISAD(G) NA ÚROVNI JEDNOTLIVINY	43
OBRÁZOK 30 ŠABLÓNA NA ZÁZNAM ÚDAJOV O SKRÍNINGU VO FORMÁTE MARC 21	47
OBRÁZOK 31 ZOBRAZENIE ZÁZNAMU ZO SKRÍNINGU PO ULOŽENÍ DO DATABÁZY VIRTUA	47
OBRÁZOK 32 ZÁZNAM ZO SKRÍNINGU V ZOBRAZENÍ S NÁVESTIAMI NAMIESTO ČÍSELNÝCH KÓDOV TAGOV	48
OBRÁZOK 33 ZÁZNAM ZO SKRÍNINGU NA PORTÁLI	49

Zoznam tabuliek

TABUĽKA 1 ZBIERKY, KTORÉ SÚ PREDMETOM PROJEKTU	9
TABUĽKA 2 HIERARCHICKÁ ŠTRUKTÚRA ARCHÍVNEHO MATERIÁLU FOND, ZBIERKA, ŠKATUĽA, SPIS, DOKUMENT	11
TABUĽKA 3 FOND K PREDMETU „OSÍDĽOVACIE ÚRADY A FOND NÁRODNEJ OBNOVY“	12
TABUĽKA 4 ZOZNAM ARCHÍVNÝCH FONDOV (HTTPS://WWW.MINV.SK/?ZOZNAM-ARCHIVNYCH-FONDOV-A-ARCHIVNYCH-ZBIEROK-V-STATNYCH-ARCHIVOCH)	14
TABUĽKA 5 POPISY ZBIERKY ŠTÁTNEHO ARCHÍVU V KOŠICIACH V ZOZNAMÉ ARCHÍVNÝCH FONDOV	16
TABUĽKA 6 WORKFLOW	17
TABUĽKA 7 HIERARCHICKÁ ŠTRUKTÚRA V REPOZITÁRI A IDENTIFIKÁTORY	30
TABUĽKA 8 TERMINOLÓGIA POUŽITÁ V TAGU 583 PODPOLI ŠA (ČINNOSŤ)	44
TABUĽKA 9 TERMINOLÓGIA POUŽITÁ V TAGU 583 PODPOLI ŠL, KEĎ PODPOLE ŠA (ČINNOSŤ) OBSAHUJE TERMÍN , KTORÝ SA „PREHODNOCUJE“	45
TABUĽKA 10 TERMINOLÓGIA POUŽÍVANÁ V TAGU 583 S PODPOLOM ŠI (SPÔSOB ČINNOSTI) A (ČINNOSŤ)	46

Manažérske zhrnutie

Pracovný balík: PB1 Príprava na digitalizáciu dokumentov

Predložená výskumná správa vyplýva z vecného a časového *plánu projektu* APVV DIGINARCH-AI *Digitalizácia a inteligentná obsahová analýza historických dokumentov pre odbornú archívnu činnosť a historickú vedu s termínom ukončenia 31.10. 2025*. Správa patrí do pracovného balíka (PB1): *Príprava na digitalizáciu dokumentov*. Správa obsahuje v súlade s plánom: a) Identifikáciu dokumentov vhodných na digitalizáciu; b) Tvorba zoznamov a organizačných pokynov na digitalizáciu; c) Nastavenie metadát a organizačných noriem pre digitalizáciu.

Výskumná správa je zameraná na základné oblasti výskumu v projekte DIGINARCH-AI a na metodické pokyny týkajúce sa organizačných a technologických postupov digitalizácie s prihliadnutím na plánované *konzervačné* procesy (PB4) pred samotným skenovaním, ktoré sú v gescii Slovenskej národnej knižnice. Keď budú zbierky prevezené na skenovanie do SNK, bude efektívne využiť proces skenovania na *skrining* vybratých dokumentov (listov). Predpokladá sa, že prvý skrining sa vykoná a zaznamená po prevoze a vyčistení do SNK a druhý skrining s odstupom času napr. po desiatich rokoch. Záznamy z meraní budú v štandardnej forme dostupné v repozitári v režime *open data*. V tejto správe je navrhnutý konkrétny štandardný spôsob zaznamenania dát zo skriningu. Metodika má stručný, praktický charakter a tvorí *jednoduchú integrovanú organizačno-technologickú kostru* digitalizácie a súvisiacich procesov. Jednotlivé organizačné a technologické procesy popisuje stručne a jasne bez vysvetľovania teoretických, metodologických a technických súvislostí.

Materiál obsahuje *popis súčasného stavu*. Popisuje *úlohy riešiteľského tímu* z vecného manažérskeho pohľadu. V súvislosti s predmetom výskumu spresňuje prístup, ktorý by sa mal uplatniť vo vzťahu *k fondu*, ktorý vznikol z činnosti Osídľovacieho úradu pre Slovensko v Bratislave a jeho regionálnych expozitúr. Pre potreby *výskumu* (PB3) budú poskytnuté čiastkové skenované súbory z repozitára UMB vo formáte PDF. Správa adaptuje štandardnú hierarchiu archívneho materiálu (*fond, subfond/zbierka, škatuľa, spis, dokument/list/archivália*) v súlade s ISAD(G), pričom poukazuje na určitú rozkolísanosť archívnej terminológie vo vzťahu k hierarchickému usporiadaniu archívnych materiálov. Spresňuje predmet výskumu, ktorým sú fondy/zbierky/subfondy v Štátnom archíve v Banskej Bystrici a v Štátnom archíve v Košiciach. Podrobne popisuje systém identifikácie a označovanie čiarovými kódmi. Základnou manipulačnou jednotkou je archívna škatuľa s identifikátorom. V archíve v Banskej Bystrici identifikujeme a označujeme čiarovými kódmi aj spisy v škatuliach.

Na základe dostupných informácií sa kvantifikuje predmet výskumu a digitalizácie. Popisujú sa podrobne procesy, operácie a úkony *digitalizácie* (PB5) a na všeobecnej úrovni aj skriningu, ktorý by mal prebiehať paralelne sú *skenovaním* (PB4). Popisuje manipuláciu s fyzickými materiálmi, vysvetľuje workflow digitalizácie, operácie v archíve a na digitálnom pracovisku, formáty dát, *parametre snímania* ako aj tvorbu zložiek a súborov, uchovávanie, archivovanie, deriváciu a prezentáciu digitalizátov v digitálnom repozitári ako podkladov pre historický výskum. Skenovať sa budú všetky dokumenty a v repozitári sa sprístupnia všetky dokumenty v PDF pričom výskumníci podľa kvality a stavu dokumentov určia, ktoré dokumenty sa budú transkribovať. Súčasťou procesu digitalizácie je tvorba *supermodelov transkripcie* (PB2, PB6) strojopisných, prípadne rukopisných dokumentov, pričom tento proces sme predtým odladili vo výskume APVV Skriptor.

Predpokladá sa, že deskriptívne, technické, administratívne a ochranné *metadáta* (PB5) sa budú tvoriť primárne v platforme Transkribus a tiež v digitálnych repozitároch, o ktorých sa rozhodne v procese výskumu v iných pracovných balíkoch (PB7). Predpokladá sa tiež, že vývoj *používateľskej aplikácie* na *sprístupnenie* digitalizátov a *transkripcií* bude vytvorený na báze niektorého z existujúcich open source digitálnych repozitárov ako jeho plugin. Navrhuje sa, aby bol vytvorený jeden digitálny repozitár na báze DSpace UMB a druhý, pokiaľ archívy nebudú mať možnosť bezpečného internetového pripojenia na využívanie repozitára UMB, pre lokálne potreby digitálnych služieb archívov na báze pluginu Wordpress Tainacan s možnosťou plnotextového vyhľadávania, prípadne ďalšieho archívneho spracovania metadát a pod.

Opis súčasného stavu a terminológia

„Projekt DIGINARCH-AI chce ponúknuť konkrétne riešenia pre zámery definované v oblasti ochrany archívneho dedičstva a digitalizácie štátnych archívov, ktoré v rámci Národnej koncepcie rozvoja štátnych archívov s výhľadom do roku 2028 vypracovanej Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky schválila svojim uznesením (č. 456/2022) vláda SR dňa 13. júla 2022. Konkrétne ide o oblasť modernizácie štátnych archívov prostredníctvom digitalizácie obsahu s cieľom zvyšovať kvalitu a rozsah ponúkaných služieb, ako aj ochranu archívnych dokumentov, a to s využitím implementácie aktuálnych moderných informačných technológií. Popri tom, vzhľadom na stále nové výzvy, ktorým čelí SR v oblasti migračnej politiky, je zámerom projektu tiež ponúknuť komplexnejšie dáta o realizácii a dopadoch doteraz najmasívnejšej migrácie obyvateľstva v moderných slovenských dejinách.“(VV-F – VECNÝ ZÁMER PROJEKTU).

Úlohy riešiteľov v projekte APVV DIGINARCH-AI

- a) V digitálnej forme sprístupniť poznatky a informácie o zvolených zbierkach na účely historického výskumu, analyzovať, skúmať a interpretovať fakty a udalosti spojené s činnosťou osídľovacích úradov a FNO v rokoch 1945 – 1950 (1958)
- b) digitalizovať a transkribovať zbierky,
- c) vykonať ošetrovanie a skríning fyzického stavu nosičov písomného dedičstva,
- d) podporiť možnosti poskytovania digitálnych služieb a digitalizátov spojených s týmito zbierkami,
- e) poskytnúť presnejšie digitálne informácie a dáta o obsahu archívnych zbierok a dokumentov,
- f) virtuálne usporiadať, klasifikovať, popísať a sprístupniť tieto digitálne zbierky prostredníctvom inštitucionálneho digitálneho repozitára privátne v archíve alebo verejne.

Úlohou projektu nie je nahradiť odborné archívne spracovanie zbierok, spisov a dokumentov.

Terminológia

Z hľadiska projektu DIGINARCH-AI je nevyhnutné vyjasniť si, **čo je čo!** Čo je **fond**, čo je **subfond**, čo je **zbierka**, čo je **dokument**... Úlohou tejto správy nie je riešiť terminologické problémy archívnickva na Slovensku. Snažil som sa pochopiť terminologický systém týkajúci sa hierarchického usporiadania archívneho materiálu v kontexte projektu DIGINARCH-AI. Zoznámil som sa s viacerými zdrojmi, v ktorých som hľadal vysvetlenie. Oficiálny štandard, ktorý je uvedený pod gesciou ministerstva vnútra (ISAD(G), 2015) obsahuje preklad, ktorý sa odlišuje od českého prekladu a obsahuje pojmy, ktoré očividne nekorešponujú so zaužívanou praxou a terminológiou. Terminológii sa venujú mnohí archivári (Majerová, 2023; Rákoš, 2000), (Machajdíkova, 2009) a (Keresteš, 2022)¹. Výsledky prieskumu ma vedú k záveru, že slovenské archívnickvo „zamrzlo“ v minulých storočiach a nestíha reflektovať súčasné a budúce spoločenské a technologické výzvy. Pozoruhodne presne popísal situáciu Peter Keresteš (Keresteš, 2022, s. 83)².

Legislatíva podporujúca pomenovanie archívneho materiálu

V hierarchickom usporiadaní používame termín **FOND** na pomenovanie **najvyššej úrovne** v hierarchickom usporiadaní. Nemáme nijaké pochybnosti o tom, že pojem FOND sa správne vzťahuje na všetok archívny materiál, ktorý vznikol z činnosti **Osídľovacieho úradu pre Slovensko v Bratislave**. Tento úrad je **jedinečná entita**, ktorá mala zo zákona **právnú subjektivitu** a bola vo všetkých úkonoch **nadriadená všetkým expozitúram** v regiónoch. Tento úrad je „**Pôvodca archívneho fondu, zbierky** –... *právnická alebo fyzická osoba, z činnosti ktorej vznikla registratúra pretvorená odbornou činnosťou archivára na archívny fond*“ (Machajdíkova, 2009; ISAD(G), 2015).

Regionálne úrady nemali právnú subjektivitu a boli v každom ohľade podriadené úradu v Bratislave a jeho predsedovi. Všetky materiály, ktoré vznikli z ich činnosti je preto potrebné považovať za „**SUBFONDY**“ **jedného FONDU**. Vzhľadom na túto logiku, ktorá má oporu aj v samotnej základnej archívnej terminológii a v legislatíve som presvedčený, že na stránke *Elektronické služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky* sú **SUBFONDY** v jednotlivých archívoch uvedené nesprávne ako „**FONDY**“ s vlastným identifikátorom. Tieto identifikátory tzv. fondov by mohli byť súčasťou **signatúry**. Osídľovací úrad pre Slovensko v Bratislave by mal mať **jeden identifikátor pre FOND**, čo by bolo samozrejmé, keby sa všetky dokumenty z činnosti úradu a expozitúr teraz nachádzali na jednom mieste, napríklad v Slovenskom národnom archíve; provenienčný atribút, teda fakt, že podriadené administratívne útvary pracovali v regiónoch je z hľadiska štruktúry fondu druhoradá. Vo veci by neboli žiadne pochybnosti, ak by bol jeden FOND osídľovacieho úradu pre celý FOND umiestnený napríklad v SNA. Ide o zaujímavú situáciu, s ktorou sa archivári dozaista vysporiadajú.

¹ V tomto článku autor informuje o priebehu prác na vypracovaní nového slovníka archívnej terminológie, ktoré v roku 2018 iniciovala Archívna vedecká rada. Ide o štvrté obnovenie úlohy vypracovania archívnej terminológie na Slovensku, pretože predchádzajúce pokusy v rokoch 1955 – 1957, 1963, 1995 – 2006 a 2010 – 2012 neboli úspešné. Autor, ktorý je zároveň zostavovateľom slovníka, oboznamuje s vývojom terminologickej a terminografickej práce na Slovensku a predstavuje základné východiská a postupy novej výskumnej skupiny poverenej touto úlohou. Štúdia tiež sumarizuje dosiahnuté výsledky a upozorňuje na aktuálne problémy vývoja slovenskej archívnej terminológie.

² „*Kým v modernom archívnom svete sa diskutuje o termínoch z oblasti informačných technológií, publikovania dát a manažmentu a oboznamujú a diskutujú s doslova pre nás stále akoby tajomnými aspektmi technológie používanej na spravovanie, zaznamenávanie a overovanie elektronických dokumentov, u nás sme zatiaľ v zajatí papierového archívnickva, nehovoriac o tom, že stále u nás, azda ako jediných v strednej Európe, neexistuje v štátnych archívoch koncepčne prepracované systematické digitalizovanie archívnych súborov (napokon niet ani na čom a kým). Je nepochybné, že v súčasnosti najväčší vplyv na archívny jazyk a profesionálne hranice vyplýva z výziev elektronických záznamov, ich spravovania, ukladaní a overovania. Jazyk záznamov sa u nás tradične viaže len na papierovú podobu, ktorá kladie dôraz na fyzické kvality pred funkčnými charakteristikami. Veľkou výzvou je preto preformulovať základné charakteristiky týchto konceptov v termínoch, ktoré nám budú dávať zmysel v úplne odlišnom prostredí. V dobe elektronických záznamov bude ich uchovávanie vyžadovať viac ako archivárov. Ich spolupráca s informačnými technológiami bude v najbližšej budúcnosti pravdepodobne stierať hranice toho, kto je archivár.*“

Vo výskumnom projekte DIGINARCH-AI je cieľom vytvoriť **virtuálny digitálny FOND**, a to bez ohľadu na provenienciu, teda na to, kde sa archívny materiál práve nachádza. Z hľadiska počítačového spracovania na pomenovanie SUBFONDOV a ich umiestnenie v digitálnom repozitári použijeme štandardný pojem ZBIERKA (Collection). **Atribúty umiestnenia a proveniencie sa zaznamenajú v štandardných metadátach.**

Osídľovací úrad pre Slovensko v Bratislave³

„Príloha k vyhláske č. 241/1946 Zb.

Štatút Osídľovacieho úradu pre Slovensko v Bratislave.

Vláda Československej republiky vydáva podľa § 3, ods. 2 dekrétu prezidenta republiky zo dňa 17. Júla 1945, č. 27 Zb., o jednotnom vedení vnútorného osídlenia, na návrh Ústrednej komisie pre vnútorné osídlenie tento štatút:

§ 1.

Osídľovací úrad zriadený pre Slovensko so sídlom v Bratislave (§ 2, ods. 1 dekrétu) je samostatným úradom; jeho úradný názov je „**Osídľovací úrad pre Slovensko v Bratislave**“

§ 2.

(1) V čele Osídľovacieho úradu je predseda, ktorého na návrh vlády menuje prezident republiky (§ 3, ods. 1 dekrétu). Jeho funkčné pôžitky upraví vláda.

(2) Predseda vedie práce úradu, dohliada na ne a zastupuje úrad navonok. Zúčastňuje sa na schôdzach Ústrednej komisie pre vnútorné osídlenie s hlasom poradným.

§ 3.

Predseda Osídľovacieho úradu zastupuje námestník, ktorého po vypočutí predsedu tohoto úradu na podklade návrhu Zboru povereníkov ustanovuje a odvoláva vláda, ktorá upraví aj jeho funkčné pôžitky.

§ 4.

(1) **Práce na Osídľovacom úrade a v oblastných osídľovacích úradovniach** (§ 8) obstarávajú:

a) štátni a iní verejní zamestnanci, pridelení prechodne štátnymi a inými verejnými úradmi a orgánmi na výkon služby na Osídľovacom úrade, na dožiadanie predsedu Osídľovacieho úradu,

b) zmluvní zamestnanci, ktorých v rámci smerníc vydaných vládou prijíma a prepúšťa predseda Osídľovacieho úradu.

(2) **Osídľovací úrad je osobným úradom zamestnancov** uvedených v odseku 1, písm. b); [odsek 1, písm. a)] ostáva ich posledný osobný úrad z času pred ich prikázaním.

(3) **Pri obstarávaní agendy Osídľovacieho úradu podliehajú všetci zamestnanci predsedovi Osídľovacieho úradu.**“ (241/1946_Zb, 1946)

Fond národnej obnovy

„Nariadenie vlády č. 45/1946 Zb. Nařízení, kterým se vydává statut a jednací řád Fondů národní obnovy“.

„§ 1.

(1) **Fondy národní obnovy při osídlovacích úřadech v Praze a v Bratislavě jsou samostatnými právníckými osobami.**

(2) Působnost Fondu národní obnovy v Praze se vztahuje na oblast zemí České a Moravskoslezské a jeho sídlem je Praha. **Působnost Fondu národní obnovy v Bratislavě se vztahuje na Slovensko a jeho sídlem je Bratislava.**

(3) **Fondy národní obnovy (dále jen fondy) zastupuje příslušná finanční prokuratura;** rada (§ 3) může svěřiti zastupování v určitých věcech úředníkům fondů nebo jiným osobám (§ 3, odst. 1 dekretu č. 108/1945 Sb. - dále jen dekret).

§ 2.

(1) **Fond podléhá osídlovacímu úřadu, při němž je zřízen.**

³ (108/1945_Zb, 1945) (241/1946_Zb, 1946) (45/1946_Zb_FNO, 1946) (90/1947_Zb, 1947) (18/1950_Zb, 1950)

(2) V čele každého fondu je predseda, ktorého jmenuje a zproštuje funkce vláda na návrh ministra vnútra po slyšení predsedy príslušného osídlovacieho úradu. Funkční požitky predsedy upraví vláda.

(3) Predseda riadi práce fondu za spolupráce a podle směrnic rady (§ 3) a zastupuje fond navenek.

(4) Je-li predseda fondu zaneprázdněn, zastupuje ho místopredseda, kterého na návrh predsedy fondu a po slyšení predsedy osídlovacieho úradu jmenuje a zproštuje funkce vláda, jež též upraví jeho funkční požitky.“ (45/1946_Zb_FNO)

Vecné vymedzenie predmetu výskumu

1. Predmetom výskumu v projekte DIGINARCH-AI je **zložitý archívny fond** (Machajdíkova, 2009), ktorý vznikol z činnosti osídlovacích úradov a fondu národnej obnovy v rokoch 1945 – 1950 (1958).
2. Tento zložitý archívny fond je na najvyššej úrovni vymenovaný v **archívnej pomôcke Zoznam archívnych fondov a archívnych zbierok⁴** (Tabuľka 3)
3. **Zložitým archívnym fondom** rozumieme **súhrn všetkých častí** tohto fondu týkajúcich sa osídlovacích úradov a fondu národnej obnovy, ktoré sa nachádzajú v štátnych archívoch v Banskej Bystrici, Bratislave, Košiciach a Ivanke pri Nitre. Sú to v zmysle slovenského prekladu *ISAD (G)* **fondové oddelenia⁵**.
4. Ku zložitému archívnemu fondu (Machajdíkova, 2009) zatiaľ neexistuje jeden spoločný **združený inventár** s opismi všetkých **podfondov (zbierok)** týkajúcich sa dokumentov, ktoré vznikli z činnosti **osídlovacích úradov a fondu národnej obnovy**. Po skončení projektu bude možné vytvoriť presný inventár fondu.
5. Zložitý archívny fond a jeho časti nie sú spracované v **Automatizovanom archívnom informačnom systéme (AIS)**, napr. Bach systems) fond nie je opísaný (v SAKE Košice je inventár) a digitalizovaný.
6. Pre potreby projektu DIGINARCH-AI všetky **subfondy**, bez ohľadu na ich umiestnenie a úroveň analytických archívnych pomôcok tvoria **jeden FOND OÚaFNO**.
7. Predmetom záujmu vo výskume DIGINARCH-AI nie sú všetky časti fondu, ale len **subfondy (zbierky)**, ktoré sa nachádzajú v štátnych archívoch **v Banskej Bystrici a v Košiciach**.
8. **Podfondy (zbierky)** zloženého archívneho fondu (**FOND OÚaFNO**) (Tabuľka 3) majú pridelené svoje **identifikátory**, ktorými sú v archívoch označené **podfondy (zbierky)** podľa úradovní (*Rimavská Sobota, Tornaľa, Košice, Kráľovský Chlmec, Spišská Nová Ves/Poprad*).
9. **Subfond** uloženého fondu v projekte DIGINARCH-AI považujeme za **ZBIERKU**, pričom zachováme identifikátory uvedené v oficiálnej **syntetickej archívnej pomôcke**.

⁴<https://portal.minv.sk/wps/portal/domov/isea/EA07PrezeranieObsahuArchivu!/ut/p/a1/jdBNDolwEAXgs3iCPn6kZVIBW1BBTYrYjenKNFF0YTyhbgyoTC7Sb6XNXmiSUt0Zz72Zt722Zl7v-vkGiNby3KLEssNBZdH0VTZKQCDAXcHMsFITHcAYhaiyFcyp-keKJJ5eYwMx19eVRF4GqbsUDeRavIPWBWxhANJUE-0l>

⁵ **Fondové oddelenie**. In: *ISAD (G) - Všeobecný medzinárodný štandard pre archívny opis*, 2. vydanie, Bratislava, [s.n.] 2015. s. 12. [Časť archívneho fondu, ktorá vznikla administratívnou činnosťou organizačného oddelenia pôvodcu alebo ju dodatočne vytvoril archivár podľa niektorej z triediacich zásad pri sprístupňovaní]. Slovenský preklad ISAD(G) zavádza termíny „oddelenie zbierky“, „pododdelenie zbierky“, čo korešponduje s lokálnou terminológiou, ktorú používa archív SAV kvôli organizačnému členeniu SAV na oddelenia (Majerová, 2023).

10. ZBIERKY, ktoré sú predmetom záujmu projektu DIGINARCH-AI

Tabuľka 1 Zbierky, ktoré sú predmetom projektu

Identifikátor (Referenčný kód)	Pôvodca archívnej zbierky
SK_1520_849	Oblasťná úradovňa Osídľovacieho úradu v Rimavskej Sobote
SK_1520_850	Osídľovacia komisia v Tornali
SK_1540_11913	Oblasťná úradovňa Osídľovacieho úradu a Fondu národnej obnovy v Košiciach
SK_1540_11915	Oblasťná úradovňa Osídľovacieho úradu v Kráľovskom Chlmci
SK_1540_11914	Oblasťná úradovňa Osídľovacieho úradu v Poprade

11. Ku niektorým archívnym **zbierkam** existujú **analytické archívne pomôcky rôznej kvality**.
12. V Košiciach je kvalitný **združený inventár** (čiastkový inventár) a **doplnok** k tomuto inventáru, ktorý spracoval **Štefan Eliáš**⁶.
13. V Banskej Bystrici existujú **zošity protokolov** z pôvodných registratúr úradovní, ktoré však obsahujú aj záznamy o dokumentoch, ktoré sa v skutočnosti v zbierkach archívu nenachádzajú. V Banskej Bystrici prebiehala koncom roku 2025 **preusporiadanie** čiastkových fondov, spresňuje sa evidencia, odstraňujú sa duplicity a bezvýznamné dokumenty.
14. **Archívne dokumenty** sú v archívoch v Banskej Bystrici a v Košiciach uložené v **archívnych škatuliach** (krabiciach). Neskôr získané archívne dokumenty k predmetu OÚaFNO v Košiciach budú dodatočne uložené do škatúľ.
15. **Archívna škatuľa** je pre potreby projekt DIGINARCH-AI **základná úložná jednotka** pre archívne dokumenty na účely logistiky a počítačové spracovanie. Archívny škatuľa bude označená **čiarovým kódom**.
16. Škatule sú v depozitoch na policiach stavané vertikálne na bočnej strane. Väčšinou sa používajú štandardné lepenkové škatule pre dokumenty formátu A4 (320x240x8 cm); vyskytujú sa aj škatule pre dokumenty formátu A3.
17. Materiál je uskladnený v prijateľných podmienkach; zatiaľ **bez skríningu a bez konzervačných zásahov**.
18. V **archívnych škatuliach** sú archívne dokumenty spravidla uložené v **spisových obaloch** - čo je dvojhárok, do ktorého sa zakladajú jednotlivé registratúrne záznamy (podania a vybavenia) spolu s prílohami, týkajúce sa jednej veci za jeden kalendárny rok.
19. **Spisové obaly**, majú svoje názvy (napr. 1/946prez). Niektoré spisové obaly sú predtlačené a nemajú nijaký názov. Niektoré archívne dokumenty sú v škatuliach uložené voľne a nie v spisových obaloch. Jednotlivé dokumenty v spisových obaloch sú (alebo nie sú) dodatočne číslované. Vyskytujú sa aj nečíslované dokumenty resp dokumenty s neplatným číslom a budú prečíslované.
20. V procese manipulácie a snímania je v projekte DIGINARCH-AI základnou jednotkou **škatuľa**.

⁶ Eliáš, Štefan. 1980. *Oblasťné úradovne osídľovacích úradov na východnom Slovensku. 1945 – 1953. Doplnok k združenému inventáru*. Košice : Štátny archív v Košiciach, 1980. 50 s. [Interný materiál]

Eliáš, Štefan. 1973. *Oblasťné úradovne osídľovacích úradov na východnom Slovensku. 1946 – 1949. Združený inventár*. Košice : Štátny archív v Košiciach, 1973. 69 s. [Interný materiál]

21. Z každej škatule sa **snímajú/skenujú všetky archívne dokumenty**, ktoré sa nachádzajú v spisových obaloch, ako aj tie, ktoré nie sú v spisových obaloch v takom poradí, ako sú uložené.
22. Sníma/skenuje sa aj prvá **strana spisového obalu** alebo časti spisového obalu, ktoré nesú nejaký text, pečiatku ap.
23. Predmetom **skríningu** je vybratý jednotlivý **list** zo spisu.
24. **Spis, resp spisový obal** s archívnymi dokumentmi **je časť celku**, teda **časť obsahu škatule** (ako kapitola z knihy).
25. Ak si archív želá, aby základnou jednotkou manipulácie v projekte bol **spis**, musí archív **každý spisový obal označiť čiarovým kódom**, ktorý bude obsahovať celý reťazec, vrátane názvu spisu. Súčasne by v takomto prípade mal archív zabezpečiť, aby každý **dokument** patril do nejakého **spisu** (spisového obalu). *Teoreticky* je teda možné, aby základnou evidenčnou jednotkou workflow nebola „**škatuľa**“ ale „**spis**“.
26. Toto riešenie („**spis**“) neodporúčam a navrhujem, aby sa obsah škatule, teda názvy spisov a súborov dokumentov a strán spracovali až po skenovaní a po postprocesingu ako **metadáta, taxonómie, klasifikácie a indexovanie** (geografické entity, mená osôb, názvy korporácií, vecné entity – predmetové heslá, dátumy ap.), a to buď v platforme **Transkribus** alebo v **digitálnom repozitári**, napr. *Tainacan, DSpace, Greenstone, Islandora, Invenio, Kramerius ap.*

Štruktúra usporiadania archívneho materiálu v DIGINARCH-AI

Tabuľka 2 Hierarchická štruktúra archívneho materiálu FOND, ZBIERKA, ŠKATUĽA, SPIS, DOKUMENT

FOND <i>Fond Oúa FNO (zložitý archívny)</i>	SUBFOND ZBIERKA <i>DIGINARCH-AI (fondové oddelenie, oddelenie zbierky)</i>	Škatuľa <i>(úložná jednotka/fondové pododdelenie zbierky)</i>	Spisový obal/spis <i>(úložná jednotka)</i>	Dokument <i>(jednotka v spise)</i>
SK_1520_849	SK_1520_849	SK_1520_849_106/948prez	spis	dokument
SK_1520_850	SK_1520_850			
SK_1530_17330	-			
SK_1540_11913	SK_1540_11913	SK_1540_11913_1/1		
SK_1540_11915	SK_1540_11915	SK_1540_11915_9/5		
SK_1540_11914	SK_1540_11914	SK_1540_11915_9/5		
SK_1550_7296	-			
SK_1550_7297	-			
SK_1550_7300	-			
SK_1550_7301	-			
SK_1550_7302	-			
SK_1550_7303	-			
SK_1550_7304	-			
SK_1550_7305	-			
SK_1550_7306	-			

Model hierarchického usporiadania archívnej zbierky podľa ISAD(G)

Archívna zbierka (FOND_Fond Osídľovací úrad pre Slovensko v Bratislave a FNO)⁷

Oddelenie zbierky (ZBIERKA - fondové oddelenie/oddelenie zbierky (Košice, B. Bystrica))

Pododdelenie zbierky (ŠKATUĽA - úložná jednotka/fondové pododdelenie zbierky Košice – OOÚ Košice, Kráľovský Chlmec, Sp N Ves/Poprad, Rimavská Sobota, Tornaľa))

Jednotka sprístupnenia (SPISOVÝ OBAL/SPIS – opis v metadátach)

Jednotlivina (DOKUMENT – metadáta – osoby, miesta, predmet...)

⁷ „Archívny fond (v texte skrátene aj ako „fond“) – súbor archívnych dokumentov úradnej i neúradnej povahy, ktorý vznikol organickou činnosťou jedného pôvodcu. Podľa charakteru pôvodcu rozlišujeme archívne fondy úradnej proveniencie (registratúrne fondy) a osobné fondy. Slovenská archívna terminológia doteraz nezaviedla ustálené záväzné pomenovania nižších vertikálnych úrovní archívneho fondu. Ich názvy by mal kodifikovať pripravovaný slovník archívnej terminológie. Ich teoretickému rozboru sa doteraz podrobnejšie, no iba čiastočne ako jediný venoval Elemír Rákoš v štúdiu Štruktúra archívneho fondu v roku 1992,7 pričom si všimol vertikálnu štruktúru usporiadania zložitých registratúrnych fondov pôvodcov z oblasti štátnej správy. Ich organizačná štruktúra je vertikálne členená na veľké organizačné celky tvoriace samostatné útvary riadenia, z ktorých je pri usporiadaní archívneho fondu potrebné vytvárať fondové oddelenia.“ (Majerová, 2023)

Fond Osídľovací úrad pre Slovensko v Bratislave a subfondy⁸

Tabuľka 3 Fond k predmetu „osídľovacie úrady a fond národnej obnovy“⁹

Referenčný kód	Názov jednotky opisu	Časový rozsah (pokrytie)	Rozsah b.m	Názov pôvodcu	Podmienky prístupu	Existencia a umiestnenie originálov	Datum zápisu
SK_1520_849	Oblasťná úradovňa Osídľovacieho úradu v Rimavskej Sobote	1945 – 1958	37.8	Oblasťná úradovňa Osídľovacieho úradu v Rimavskej Sobote	obmedzený prístup - neprístupný	Štátny archív v Banskej Bystrici, Komenského 26, 974 00 Banská Bystrica	
SK_1520_850	Osídľovacia komisia v Tornali	1945 - 0	0.12	Osídľovacia komisia v Tornali	Prístupný	Štátny archív v Banskej Bystrici, Komenského 26, 974 00 Banská Bystrica	2023-07-25 16:13:14
SK_1530_17330	Oblasťné úradovne Osídľovacieho úradu v Dunajskej Strede, Galante a Šamoríne	1945 - 1948 (1951)	65.0	Oblasťné úradovne Osídľovacieho úradu v Dunajskej Strede, Galante a Šamoríne	Prístupný	Štátny archív v Bratislave, Križkova 7, 811 04 Bratislava 1	2023-07-25 16:58:26
SK_1540_11913	Oblasťná úradovňa Osídľovacieho úradu a Fondu národnej obnovy v Košiciach	1945 - 1950 (1954)	1.2	Oblasťná úradovňa Osídľovacieho úradu a Fondu národnej obnovy v Košiciach	častočne prístupný	Štátny archív v Košiciach, Bačikova 1 /pošt. priechinok c-26/, 041 56 Košice	2023-07-25 17:25:17
SK_1540_11915	Oblasťná úradovňa Osídľovacieho úradu v Kráľovskom Chlmci	1946 - 1949	0.87	Oblasťná úradovňa Osídľovacieho úradu v Kráľovskom Chlmci	Prístupný	Štátny archív v Košiciach, Bačikova 1 /pošt. priechinok c-26/, 041 56 Košice	2023-07-25 17:25:18
SK_1540_11914	Oblasťná úradovňa Osídľovacieho úradu v Poprade	1946 - 1948	0.84	Oblasťná úradovňa Osídľovacieho úradu v Poprade, Oblasťná úradovňa Osídľovacieho úradu v Spišskej Novej Vsi	Prístupný	Štátny archív v Košiciach, Bačikova 1 /pošt. priechinok c-26/, 041 56 Košice	2023-07-25 17:25:17
SK_1550_7296	Oblasťná úradovňa Osídľovacieho úradu a Fondu národnej obnovy v Leviciach	1950 - 1951	0.8	Oblasťná úradovňa Osídľovacieho úradu a Fondu národnej obnovy v Leviciach	Prístupný	Štátny archív v Nitre, Novozámocká 273, 951 12 Ivanka pri Nitre	2023-07-25 18:00:29

⁸ Všetky „jednotky opisu“ uvedené v tejto tabuľke považujem za „subfondy/podfondy/zbiery“ jedného zložitého fondu, ktorý sa týka jednej agendy „osídľovacie úrady a fond národnej obnovy“. Na pomenovanie „podfondov“ uprednostníme v projekte pojem „zbiery“.

⁹ Zdroj: Elektronické služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky; upravil D. Katuščák

SK_1550_7297	Oblasťná úradovňa Osídľovacieho úradu a Fondu národnej obnovy v Prievidzi	1947 - 1948	0.15	Oblasťná úradovňa Osídľovacieho úradu a Fondu národnej obnovy v Prievidzi	Prístupný	Štátny archív v Nitre, Novozámocká 273, 951 12 Ivanka pri Nitre	2023-07-25 18:00:29
SK_1550_7300	Oblasťná úradovňa Osídľovacieho úradu v Handlovej	1945 – 1951	2.1	Oblasťná úradovňa Osídľovacieho úradu v Handlovej, Pracovná skupina Fondu národnej obnovy pri Krajskom národnom výbore Nitra v Handlovej	Prístupný	Štátny archív v Nitre, Novozámocká 273, 951 12 Ivanka pri Nitre	2023-07-25 18:00:31
SK_1550_7301	Oblasťná úradovňa Osídľovacieho úradu v Komárne	1945 - 1951	46.6	Oblasťná úradovňa Osídľovacieho úradu Bratislava v Komárne, Pracovná skupina Fondu národnej obnovy pri Krajskom národnom výbore Nitra v Komárne	Prístupný	Štátny archív v Nitre, Novozámocká 273, 951 12 Ivanka pri Nitre	2023-07-25 18:00:32
SK_1550_7302	Oblasťná úradovňa Osídľovacieho úradu v Leviciach	1945 - 1951	36.9	Oblasťná úradovňa Osídľovacieho úradu Bratislava v Leviciach, Osídľovací úrad a Fond národnej obrany v Leviciach, Pracovná skupina Fondu národnej obnovy v Leviciach	Prístupný	Štátny archív v Nitre, Novozámocká 273, 951 12 Ivanka pri Nitre	2023-07-25 18:00:33
SK_1550_7303	Oblasťná úradovňa Osídľovacieho úradu v Nových Zámkoch	1945 - 1951	33.5	Oblasťná úradovňa Osídľovacieho úradu Bratislava v Nových Zámkoch, Osídľovací úrad a Fond národnej obrany v Nových Zámkoch, Pracovná skupina Fondu národnej obnovy pri Krajskom národnom výbore v Nitre a Leviciach	Prístupný	Štátny archív v Nitre, Novozámocká 273, 951 12 Ivanka pri Nitre	2023-07-25 18:00:34
SK_1550_7304	Oblasťná úradovňa Osídľovacieho úradu v Šahách	1946 – 1948	2.04	Oblasťná úradovňa Osídľovacieho úradu Bratislava v Šahách	Prístupný	Štátny archív v Nitre, Novozámocká 273, 951 12 Ivanka pri Nitre	2023-07-25 18:00:34
SK_1550_7305	Oblasťná úradovňa Osídľovacieho úradu v Šali	1946 - 1951	4.2	Oblasťná úradovňa Osídľovacieho úradu v Šali	Prístupný	Štátny archív v Nitre, Novozámocká 273, 951 12 Ivanka pri Nitre	2023-07-25 18:00:35
SK_1550_7306	Oblasťná úradovňa Osídľovacieho úradu v Štúrove	1946 - 1951	8.5	Oblasťná úradovňa Osídľovacieho úradu v Štúrove, Oblasťná úradovňa osídľovacieho úradu z Bratislavy v Štúrove	Prístupný	Štátny archív v Nitre, Novozámocká 273, 951 12 Ivanka pri Nitre	2023-07-25 18:00:35
Chyby:			240,62				

Opisy archívnych zbierok v portáli MVSR

Tabuľka 4 Zoznam archívnych fondov¹⁰ (<https://www.minv.sk/?zoznam-archivnych-fondov-a-archivnych-zbierok-v-statnych-archivoch>)

Verejná správa > Archívy, registratúry, heraldika > Archívnictvo > Zoznam archívnych fondov

Zoznam archívnych fondov a archívnych zbierok v štátnych archívoch

Aktuálny zoznam archívnych fondov a archívnych zbierok je k dispozícii na webovom sídle Portálu Ministerstva vnútra SR.

https://portal.minv.sk/wps/portal/domov/isea/EA07_PrezeranieObsahuArchivu

Dokumenty na stiahnutie

[Databáza archívnych fondov Archívu MV SR a štátnych archívov obsahujúcich archívne dokumenty z činnosti bezpečnostných zložiek \(97,1 kB\)](#)

Elektronický archív Slovenska

Ministerstvo vnútra SR odbor archívov a registratúr > Štátny archív v Košiciach > Oblastná úradovňa Osídľovacieho úradu a Fondu národnej obnovy v Košiciach

Oblastná úradovňa Osídľovacieho úradu a Fondu národnej obnovy v Košiciach

Archívny fond

Atribúty	
Referenčný kód	SK_1540_11913
Názov jednotky opisu	Oblastná úradovňa Osídľovacieho úradu a Fondu národnej obnovy v Košiciach
Časový rozsah	1945 - 1950 (1954)
Rozsah a nosič jednotky opisu v bm	1.2
Názov pôvodu	Oblastná úradovňa Osídľovacieho úradu a Fondu národnej obnovy v Košiciach
Podmienky prístupu	častočne prístupný
Existencia a umiestnenie originálov	Štátny archív v Košiciach, Bačikova 1 /pošt. priečinok c-26/, 041 56 Košice
Datum zápisu (všetky dátumy, kedy sa menil zápis)	2023-07-25 17:25:17

Skrýť ďalšie atribúty ↓

Vyhľadávanie v Oblastná úradovňa Osídľovacieho úradu a Fondu národnej obnovy v Košiciach

Obrázok 1 Oblastný osídľovací úrad v Košiciach. Fond 11913. Uložené: ŠA Košice

Podania a osobné prostredie Prezeranie obsahu archívu a vyhľadávanie

Elektronický archív Slovenska > Prezeranie obsahu archívu a vyhľadávanie

Elektronický archív Slovenska

Ministerstvo vnútra SR odbor archívov a registratúr > Štátny archív v Košiciach > Oblastná úradovňa Osídľovacieho úradu v Kráľovskom Chlmci

Oblastná úradovňa Osídľovacieho úradu v Kráľovskom Chlmci

Archívny fond

Atribúty	
Referenčný kód	SK_1540_11915
Názov jednotky opisu	Oblastná úradovňa Osídľovacieho úradu v Kráľovskom Chlmci
Časový rozsah	1946 - 1949
Rozsah a nosič jednotky opisu v bm	0.87
Názov pôvodu	Oblastná úradovňa Osídľovacieho úradu v Kráľovskom Chlmci
Podmienky prístupu	prístupný
Existencia a umiestnenie originálov	Štátny archív v Košiciach, Bačikova 1 /pošt. priečinok c-26/, 041 56 Košice
Datum zápisu (všetky dátumy, kedy sa menil zápis)	2023-07-25 17:25:18

Skrýť ďalšie atribúty ↓

Vyhľadávanie v Oblastná úradovňa Osídľovacieho úradu v Kráľovskom Chlmci

Obrázok 2 Oblastný osídľovací úrad v Kráľovskom Chlmci. Fond 11915. Uložené: ŠA Košice

¹⁰ Zoznam archívnych fondov (<https://www.minv.sk/?zoznam-archivnych-fondov-a-archivnych-zbierok-v-statnych-archivoch>)

Elektronický archív Slovenska > Prezeranie obsahu archívu a vyhľadavanie

Elektronický archív Slovenska

Ministerstvo vnútra SR odbor archívov a registratúr > Štátny archív v Košiciach > **Oblasťná úradovňa Osídľovacieho úradu v Poprade**

Oblasťná úradovňa Osídľovacieho úradu v Poprade

Archívny fond

Atribúty	
Referenčný kód	SK_1540_11914
Názov jednotky opisu	Oblasťná úradovňa Osídľovacieho úradu v Poprade
Časový rozsah	1946 - 1948
Rozsah a nosič jednotky opisu v bm	0.84
Názov pôvodu	Oblasťná úradovňa Osídľovacieho úradu v Poprade, Oblasťná úradovňa Osídľovacieho úradu v Spišskej Novej Vsi
Podmienky prístupu	prístupný
Existencia a umiestnenie originálov	Štátny archív v Košiciach, Bačíkova 1 /pošt. priechodok c-26/, 041 56 Košice
Datum zápisu (všetky dátumy, kedy sa menil zápis)	2023-07-25 17:25:17

[Skryť ďalšie atribúty ↑](#)

Vyhľadavanie v Oblasťná úradovňa Osídľovacieho úradu v Poprade

Obrázok 3 Oblasťný osídľovací úrad v Poprade. Fond 11914. Uložené: ŠA Košice

ELEKTRONICKÉ SLUŽBY
Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky

Ste naprihlásený
Prihlásiť sa

Informačný portál

Podania a osobné prostredie | Prezeranie obsahu archívu a vyhľadavanie

Elektronický archív Slovenska

Ministerstvo vnútra SR odbor archívov a registratúr > Slovenský národný archív > Osídľovací úrad pre Slovensko

Osídľovací úrad pre Slovensko

Archívny fond

Atribúty	
Referenčný kód	SK_1510_3813
Názov jednotky opisu	Osídľovací úrad pre Slovensko
Časový rozsah	1945 - 1950 (1953)
Rozsah a nosič jednotky opisu v bm	164.0
Názov pôvodu	Osídľovací úrad
Podmienky prístupu	obmedzený prístup - neprístupný
Existencia a umiestnenie originálov	Slovenský národný archív, Drotárska cesta 42, 840 05 Bratislava, P.O.BOX 115
Datum zápisu (všetky dátumy, kedy sa menil zápis)	2023-07-25 16:01:49

[Skryť ďalšie atribúty ↓](#)

Vyhľadavanie v Osídľovací úrad pre Slovensko

[Stiahnuť obrázok](#)

Obrázok 4 Vstupná obrazovka k fondom na tému „osídľovací úrad“. Fond 3813 v Slovenskom národnom archíve.

Štátny archív v Košiciach - kvantifikácia.

Údaje o veľkosti fondu v Zozname archívnych fondov (bm.) (Tabuľka 3) sú nesprávne. V skutočnosti je vo fonde (spracoval Štefan Eliáš) 166 škatúl^{11, 12} k Osídľovaciemu úradu čo predstavuje ca 20,75 bm. K fondu patrí aj ca 20 škatúl nespracovaného fondu, ktorý sa týka Fondu národnej obnovy, čo predstavuje ďalších ca 2,5 bm. Spolu je v Košiciach 186 škatúl, to ca 23,25 bm.

Odhadujeme, že v Štátnom archíve v Košiciach sa nachádza k problematike osídľovacích úradov a fondu obnovy dohromady ca 186 škatúl. Podľa vyjadrenia archivárov je dohromady je v škatuliach odhadom 74 400 listín (ca 400 listín v škatuli). Reálne jeden list má v rozlíšení 300 dpi vo formáte .jpg veľkosť ca 1MB.

Objem dát z digitalizácie zbierok zaradených do projektu DIGINARCH-AI z košického archívu je 75 000 strán, t. j. čo je ca **750 GB skenovaných dát**.

Presný počet listín bude známy po snímaní/skenovaní celej zbierky.

Označenie, signatúry na 166 škatuliach zodpovedajú presne označeniu v dvoch inventároch, ktoré spracoval Štefan Eliáš¹³.

Tabuľka 5 Popisy zbierky Štátneho archívu v Košiciach v Zozname archívnych fondov

SK_1540_11913	Oblasťná úradovňa Osídľovacích o úradu a Fondu národnej obnovy v Košiciach	1945 - 1950 (1954)	1.2	Oblasťná úradovňa Osídľovacieho úradu a Fondu národnej obnovy v Košiciach	čiastočne prístupný	Štátny archív v Košiciach, Bačíkova 1 /pošt. priečink c-26/, 041 56 Košice	2023-07-25 17:25:17
SK_1540_11915	Oblasťná úradovňa Osídľovacích o úradu v Kráľovskom Chlmci	1946 - 1949	0.8 7	Oblasťná úradovňa Osídľovacieho úradu v Kráľovskom Chlmci	prístupný	Štátny archív v Košiciach, Bačíkova 1 /pošt. priečink c-26/, 041 56 Košice	2023-07-25 17:25:18
SK_1540_11914	Oblasťná úradovňa Osídľovacích o úradu v Poprade	1946 - 1948	0.8 4	Oblasťná úradovňa Osídľovacieho úradu v Poprade, Oblasťná úradovňa Osídľovacieho úradu v Spišskej Novej Vsi	prístupný	Štátny archív v Košiciach, Bačíkova 1 /pošt. priečink c-26/, 041 56 Košice	2023-07-25 17:25:17

¹¹Jeden bežný meter archívnych dokumentov predstavuje 8 archívnych krabíc.

¹²Eliáš, Štefan. 1980. *Oblasťné úradovne osídľovacích úradov na východnom Slovensku. 1945 – 1953. Doplnok k združenému inventáru*. Košice : Štátny archív v Košiciach, 1980. 50 s. [Interný materiál]

¹³Eliáš, Štefan. 1973. *Oblasťné úradovne osídľovacích úradov na východnom Slovensku. 1946 – 1949. Združený inventár*. Košice : Štátny archív v Košiciach, 1973. 69 s. [Interný materiál]

Procesy, operácie, úkony - digitalizácia a konzervovanie

V tabuľke je uvedený manažérsky indikatívny zoznam všetkých podstatných procesov, operácií a úkonov, ktoré bude potrebné vykonať v projekte DIGINARCH-AI. Niektoré procesy budú prebiehať lineárne a niektoré sa prelínajú a môžu sa ďalej rozvíjať. Očakávam, že tento zoznam spresnia riešitelia s ohľadom na svoje skúsenosti, poznatky a *know-how*. Niektoré procesy sú hypotetické, pretože nám chýbajú informácie o tom, aké konkrétne nástroje sa použijú na snímanie, ukladanie ap. Ide hlavne o otázku, v ktorom informačnom systéme budú zaznamenávané jednotlivé kroky a dáta.

Optimálne by sa mal zvoliť pre agendy projektu nejaký štandardný a dostupný dokumentový informačný systém (ILS) napr. Virtua, Koha, MarcEdit ap. V každom prípade to musí byť systém, ktorý je zárukou kompatibility dát a poskytuje možnosti štandardného importu a exportu dát a ktorý bude zodpovedať požiadavkám počítačového spracovania podľa potreby v rôznych systémoch a formátoch: MARC 21, XML, JSON, MODS, EAD, Dublin Core, Excel, CSV. V tomto systéme by sa mali priebežne zaznamenávať dáta o postupe spracovania zbierok a jednotlivín. Tento *dokumentový systém* nenahrádza digitálny repozitár; slúži na prácu s metadátami. Špecifikácia dát a štruktúra sa musí pripraviť v súlade s požiadavkami agendy projektu (napr. zvoliť tagy do štruktúry záznamu o jednotlivine a zbierke v MARC21).

Na *sprístupnenie* dát použijeme niektorý open source adaptovaný *digitálny repozitár*.

Tabuľka 6 Workflow

	Procesy	Nástroje	Zodpovednosť
1	Vybrať zbierku		Archív
2	Štart		DK
3	Vyplniť šablónu v Exceli OLE_LINK1	MS Excel	Archív
4	Poslať tabuľku Excel	MS Excel	Archív - DK
5	Vytvor barkód		DK
6	Tlač štítkov barkód	Tlač barkódov	DK
7	Odoslať hárky s barkódmi		DK - Archív
8	Nalepiť barkódy na škatule		Archív
9	Odozdanie/prebratie škatúl v SAKE do SNK	Podľa Zoznamu barkódov - archív	Archív
10	Transport škatúl z archívu do SNK	Auto, sprievod zo SNK	Archív, SNK
11	Ošetrovanie a výskum fyzického stavu	Survenir – použiť prednostne; PH meter PHenomenal L1100 Meranie ťahových vlastností, prehýbanie...	PB4
12	Materiálová analýza / skrining / protokol/ zberné hárky	Paralelný proces. 1. skrining po čistení	SNK. PB4 1.11. 2025 – 31.12.2028
13	Zvoľ štandardný IS na zápis dát zo skriningu		SNK konzervátor
14	Vybrať dokument na meranie	list	SNK konzervátor
15	Pripojiť k dokumentu štítok s čiarovým kódom, prip dať dokument do obalu a štítok	Štítky – čiarové kódy obsahujúce identifikátor škatule. K identifikátoru sa pridá priebežne	SNK konzervátor

	<i>nalepiť na obal (postupné číslovanie)</i>	narastajúce číslo, ktoré identifikuje vybrané dokumenty	
16	Založte v IS záznam pre dokument- názov je čiarový kód listu (dokumentu)		SNK konzervátor
17	Zaznamenajte údaje z merania do IS		SNK konzervátor
18	Zmerať rozmery dokumentu		SNK konzervátor
19	Generácia (originál/kópia...)		SNK konzervátor
20	Meranie hrúbky papiera		SNK konzervátor
21	Stanovenie obsahu lignínu		SNK konzervátor
22	Stanovenie množstva hliníka		SNK konzervátor
23	Určenie pevnosti papiera		SNK konzervátor
24	Stanovenie vlhkosti		SNK konzervátor
25	Zmeranie kyslosti papiera		SNK konzervátor
26	Polymerizačný stupeň		SNK konzervátor
27	Želatína – vlákna		SNK konzervátor
28	Molekulová hmotnosť		SNK konzervátor
29	Prítomnosť škrobu		SNK konzervátor
30	Stupeň zaglejenia		SNK konzervátor
31	Popísať farebné súčasti		SNK konzervátor
32	Stav znečistenia		SNK konzervátor
33	Typ papiera		SNK konzervátor
34	Typ atramentu		SNK konzervátor
35	Typ tlače, písacej látky		SNK konzervátor
36	Atramentová korózia		SNK konzervátor
37	Návrh na zásah/opatrenia		SNK konzervátor
38	Sprístupniť výsledky merania v open source systéme (open acces)pre tím DIGINARCH-AI		SNK UMB
39	Zabezpečiť prepojenie záznamu o ochrane s dokumentom v digitálnom repozitári cez identifikátor		SNK UMB
40	Exportuj dáta zo skríningu do Excelu/databáza		SNK konzervátor
41	Pridelenie škatúľ operátorovi skenera	Podľa Zoznamu barkódov - SNK	SNK
42	Prevzatie škatúľ operátorom skenera	Podľa Zoznamu barkódov SNK	SNK - operátor
43	Usporiadanie škatúľ - správne poradie (Excel)		SNK - operátor
44	Skenovanie	Do 06.2026	SNK; PB5
45	Nastaviť skener – automat pre názvy strán	Xino? Scan2page Copybook	SNK
46	Čítať barkód škatule ako názov zložky	Čítačka barkódov	Operátor skenera

47	Skenuj spisy/listiny obojstranne v poradí podľa uloženia		Operátor skenera
48	Kontroluj názvy strán		Operátor skenera
49	Skríning - vyber listy na skríning		SNK konzervátor
50	<i>Nalep štítok – čiarový kód na obal listu na skríning</i>		SNK konzervátor
51	Výtvor skríningový záznam o fyzickom stave listu		
52	Vykonaj merania a zapiš dáta do záznamu		
53	Ulož súbory lokálne v PC skenera		Operátor skenera
54	Priprav súbory TIFF pre archív UMB		SNK
55	Priprav derivát JPG na úpravu v SNK		SNK
56	Postprocessing Uprav deriváty JPG v SNK		SNK
57	Priprav upravené v PDF		SNK
58	Ulož súbory TIFF, JPG, PDF v PC skenera		SNK
59	Nahraj všetky formáty na externý disk/SD	Nosiče UMB	SNK/ UMB
60	Odozdaj externé disky/SD do UMB		SNK/UMB
61	Uložiť TIFF do archívu UMB		UMB
62	Uložiť pracovný JPG do úložiska UMB		UMB
63	Prevez škatule do archívu	Zoznam barkódov SNK	Archív
64	Ulož škatule v sklade	Pôvodné uloženie	Archív
65	Uložiť PDF do repozitu UMB	Repozitár DIGINARCH-AI UMB	UMB
66	Sprístupniť PDF pre tím DIGINARCH-AI	Repozitár DIGINARCH-AI UMB	UMB; PB7
67	Výskum DIGINARCH-AI		Tím DIGINARCH-AI; PB3
68	Vytvor metadáta zbierky, časti	Transkribus	Tím DIGINARCH-AI; PB5
69	Vybrať strany PDF pre Transkribus TRB	Transkribus	Tím DIGINARCH-AI
70	Nahraj vybrané zbierky do TRB	Transkribus	Tím DIGINARCH-AI DK
71	Prideľ zbierky a dokumenty na prepis výskumníkom	Transkribus	Vedúci projektu/koordinátor; PB6
72	Prepisuj vybrané strany v TRB	Transkribus	Výskumníci; PB6
73	Ulož prepísané v kvalite Ground Truth	Transkribus	Výskumníci; PB6
74	Vytvor privátny supermodel v TRB DIGINARCH-AI 1		Vedúci projektu/koordinátor
75	Urči/vyber zbierky a strany na transkripciu pomocou vlastného supermodelu	Transkribus	Tím DIGINARCH-AI
76	Spusti transkripciu pomocou vlastného modelu na určené časti (výber strán)	Transkribus	Vedúci projektu/koordinátor
77	Kontroluj kvalitu transkripciu a dolad' supermodel	Transkribus	Tím DIGINARCH-AI

78	Oprav strany GT	Transkribus	Výskumníci; PB6
79	Označ strany, ktoré sa nebudú transkribovať		Výskumníci
80	Spusti opäť transkripciu pomocou nového privátneho supermodelu DIGINARCH-AI 2	Transkribus	Vedúci projektu/koordinátor
81	Ulož dataset modelu do repozitára ZENODO ako embargovaný privátny model (všetci tvorcovia a afiliácie musia byť uvedené)	Transkribus	Vedúci projektu/koordinátor
82	Vytvor funkčnú špecifikáciu pre plugin ¹⁴ zverejnenia transkribovaných dokumentov		IT UMB a DK; PD7
83	Vyber open source repozitár ako základ pre plugin na sprístupnenie výsledkov transkripcie		IT UMB a DK; PD7
84	Vytvor programy pre špecifické zverejnenie výsledkov transkripcie (plugin)		IT UMB; PD7
85	Testuj plugin digitálneho repozitára na sprístupnenie (vzorka)		PD7; IT UMB a Tím DIGINARCH-AI
86	Vytvor a kontroluj metadáta pre fazetové vyhľadávanie		
87	Exportuj dáta z platformy TRB v štandardných formátoch pre digitálny repozitár UMB		Vedúci projektu/koordinátor
88	Exportu metadáta z platformy Transkribus vo formáte PDF/Excel CSV pre Tainacan		
89	Nahraj exportované dáta z TRB do digitálneho archívu DIGINARCH-AI a do repozitára (plugin) na sprístupnenie podľa štruktúry správcov zbierok a podľa zbierok		PD7
90	Popíš zbierku v platforme Transkribus podľa ISBD(G)		
91	Inštitucionálny repozitár v archíve		DK - Podľa záujmu archívu (PD7)
92	Zabezpeč server a úložisko pre lokálny repozitár Tainacan archívu (alebo hosting)		Archív
93	Vytvor popisy zbierok a spisov v plugine repozitára		Tím DIGINARCH-AI
94	Inštaluj repozitár plugin WP Tainacan pre interné potreby archívov (ak to archívy chcú)		DK a archív
95	Vyškoľ zamestnancov archívu na používanie Tainacanu		DK a archív

¹⁴ Plugin, alebo zásuvný modul, je softvérový komponent, ktorý rozširuje funkčnosť inej aplikácie bez toho, aby bolo nutné meniť jej hlavný kód. Umožňuje tak pridávať nové funkcie, efekty alebo prispôbiť program špecifickým potrebám používateľa, napríklad v prehliadači, webovom CMS ako je WordPress, alebo v grafických programoch.

96	Navrhni organizáciu zbierok a dokumentov v Tainacane		DK a archív
97	Nahraj transkribované príslušné zbierky do repozitára Tainacan		DK a archív
98	Vypracuj interný manuál na digitálne služby archívu cez Tainacan		DK a archív
99	Používaj repozitár Tainacan pre ďalšie digitálne zbierky		archív

Kvantifikácia dát

Predpokladáme, že menšia časť (10%) dokumentov bude skenovaná pri vysokom rozlíšení. *Národná koncepcia MVSR*¹⁵ uvádza veľkosť jednej digitalizovanej strany vo vysokom rozlíšení 50 MB.

Väčšina strán bude skenovaná v nižšom rozlíšení (300 dpi), čo je spravidla dostatočná kvalita na účely transkripcie. V prípade nižšieho rozlíšenia sa počíta s 10 MB na jednu stranu (reálne ca 1 MB, .jpg).

Objem skenovaných dát z digitalizácie zbierok zaradených do projektu DIGINARCH-AI zo Štátneho archívu v Košiciach je 75 000 strán, čo je ca 750 GB.

SAKE by mal mať k dispozícii 1-2 externé disky s kapacitou 1TB (transport a vlastné dáta). Archívy majú obmedzené možnosti komunikácie s externým prostredím cez internet (WIFI a pod). Preto by mohlo byť riešením použitie lokálneho repozitára TAINACAN. Ak bude SAKE využívať repozitár TAINACAN, bude potrebovať vlastné úložisko.

Objem skenovaných dát z digitalizácie zbierok zaradených do projektu DIGINARCH-AI zo Štátneho archívu v Banskej Bystrici jestrán, čo je ca GB

SABB by mal mať k dispozícii 1-2 externé disky s kapacitou 1TB (transport a vlastné dáta). Ak bude SABB využívať repozitár TAINACAN, bude potrebovať vlastné úložisko dát. Archívy majú obmedzené možnosti komunikácie s externým prostredím cez internet (WIFI a pod). Preto by mohlo byť riešením použitie lokálneho repozitára TAINACAN. Ak bude SABB využívať repozitár TAINACAN, bude potrebovať vlastné úložisko.

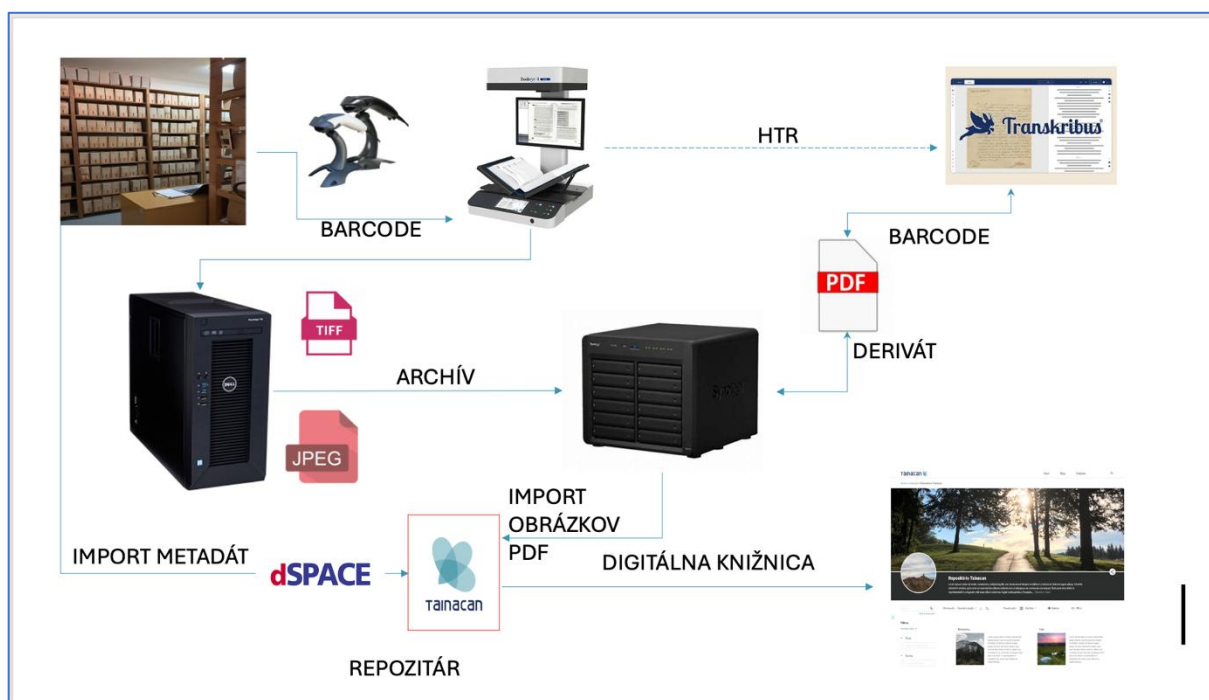
¹⁵ *Národná koncepcia rozvoja štátnych archívov s výhľadom do roku 2028.* [s.l.] [s.n] [s.a], s. 21-22

https://www.minv.sk/swift_data/source/verejna_sprava/odbor_archivov_a_registratur/odbor_archivov_a_registratur/Koncepcia_rozvoja_SA_2028.pdf

Transport dát a digitálny repozitár UMB

Dáta zo SNK sa prenesú postupne na 1 TB externých diskoch do UMB.

- 1) Vytvoriť úložisko pre archív a deriváty dát z projektu DIGINARCH-AI
- 2) vytvoriť a spravovať archív pre nekomprimované dáta TIFF/resp iný archívny formát
- 3) vytvoriť a spravovať pracovné úložisko s derivátmi JPG/PDF,
- 4) poskytnúť transkribované dáta a netranskribované dáta exportované z TRB.
- 5) sprístupniť dáta prostredníctvom pluginu vybraného repozitára
- 6) poskytnúť dáta vo formáte PDF archívom v Banskej Bystrici a v Košiciach pre lokálne repozitáre a digitálne služby.

Obrázok 5 Zjednodušená schéma digitalizácie a prezentácie

WD Red Plus 4TB
interný disk, HDD, 3,5", 5400 ot/min, SATA III, 4 TB, čítanie 180 MB/s, CMR, 256MB cache

Ušetrite 21,51 € 134,16 €

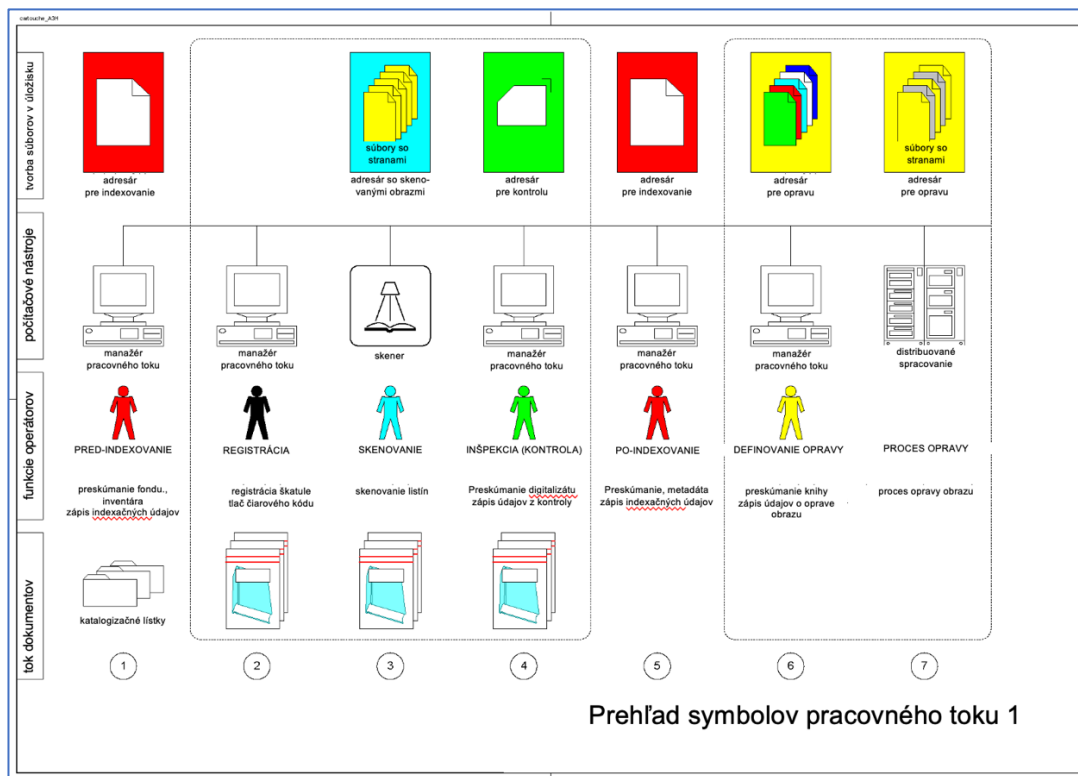
368,90 + 112,64 €

✓ **IHNEĎ K ODBERU**

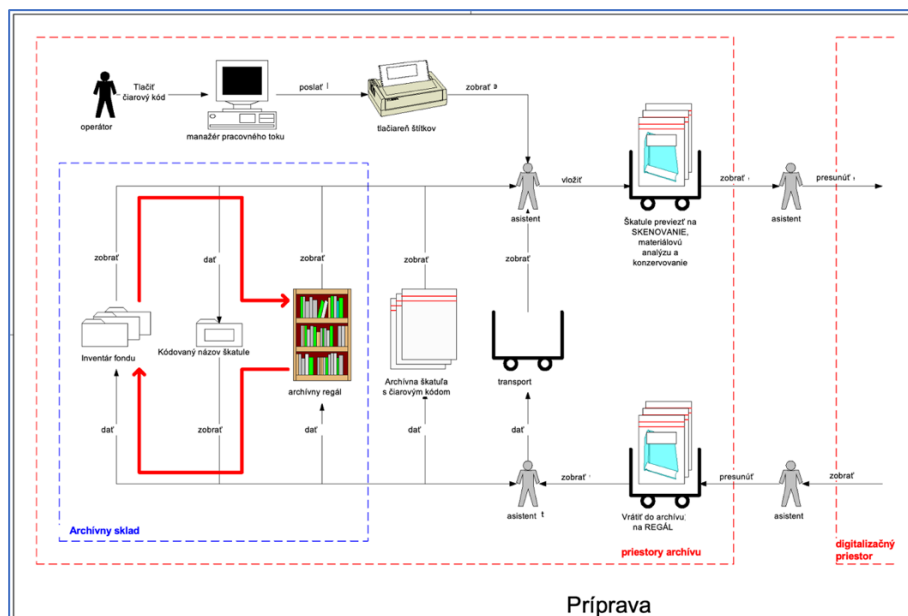
KÚPIŤ SPOLU

Obrázok 6 Príklad úložiska s diskom 4TB

Workflow digitalizácie (dôverný)¹⁶

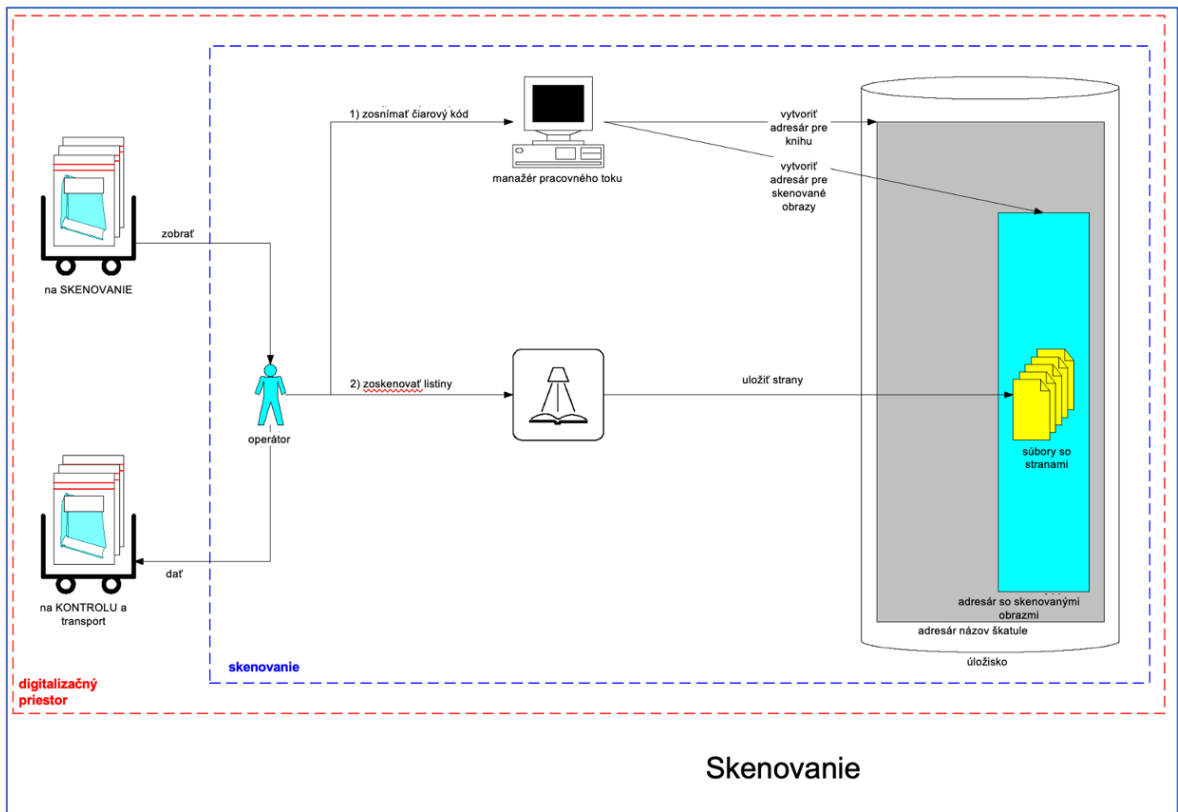

Obrázok 7 Prehľad symbolov pracovného toku - workflow

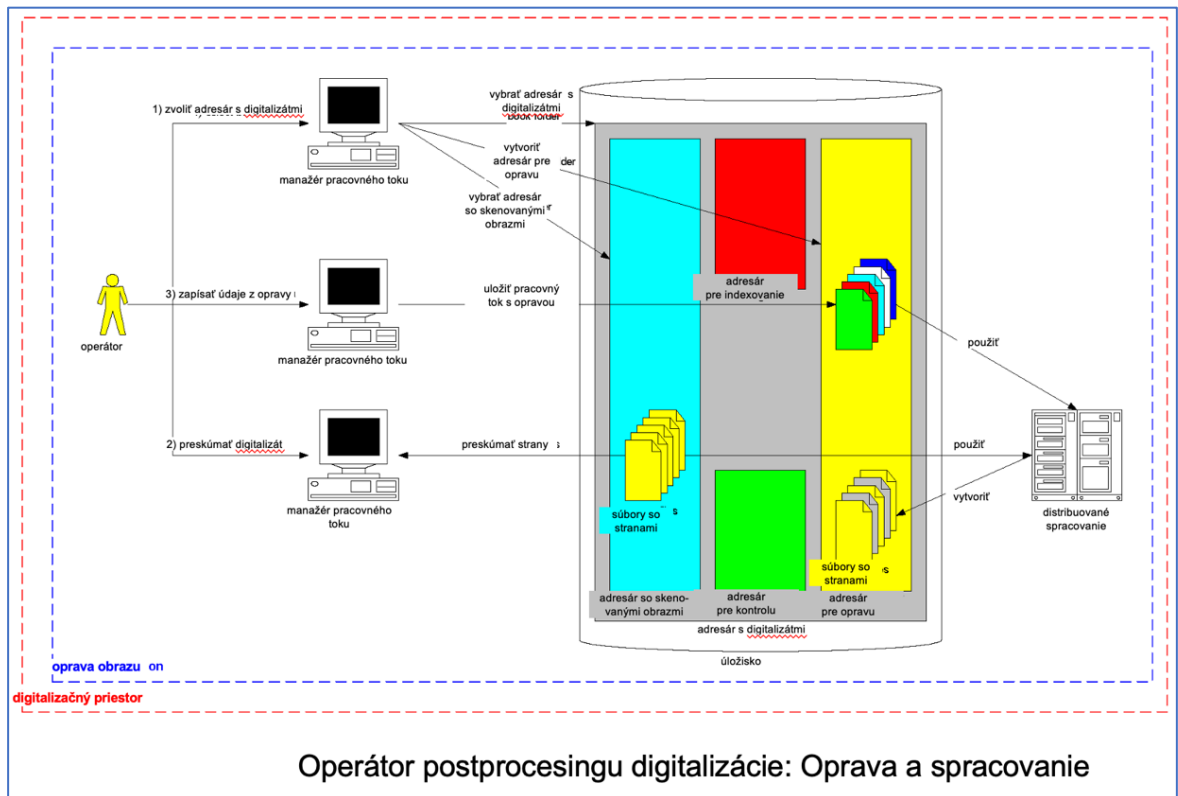

Obrázok 8 Prípravné procesy v archíve a transport na digitalizáciu

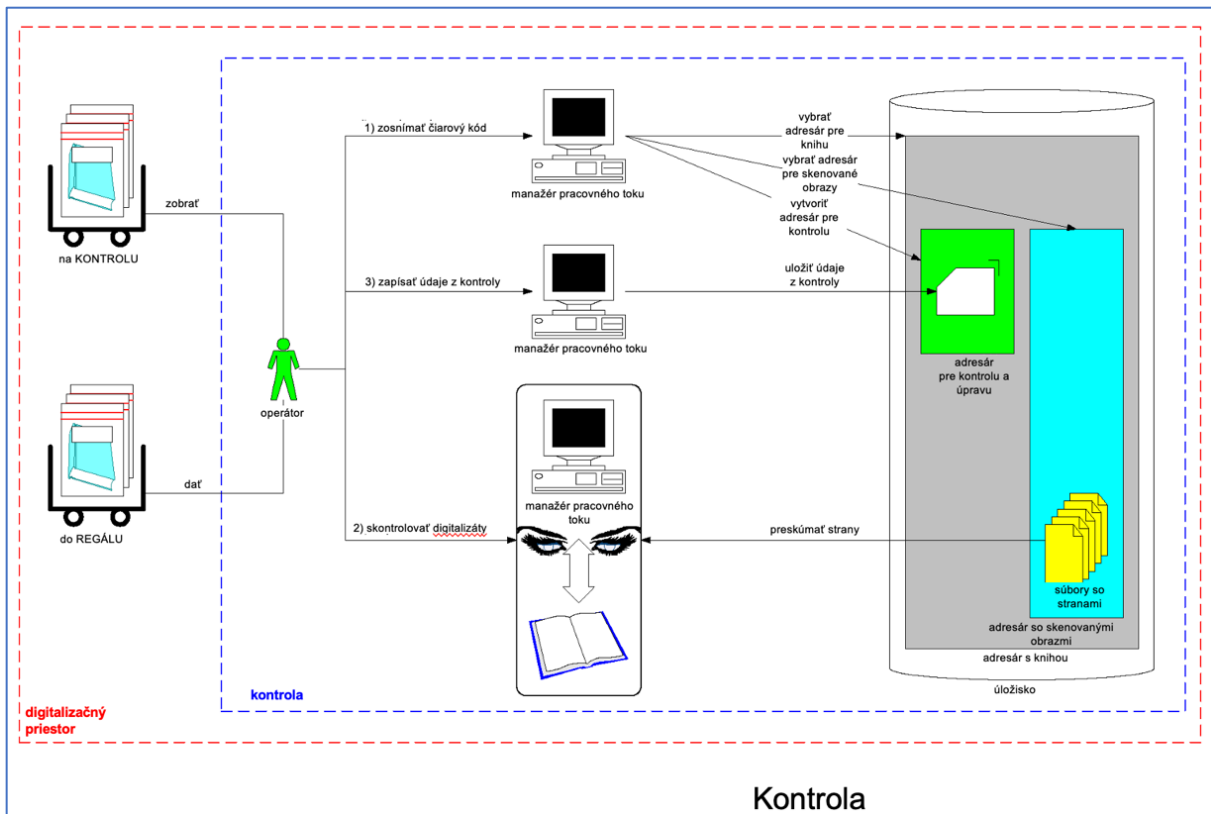
¹⁶ Na základe osobnej komunikácie a na žiadosť prof. Dušana Katuščáka schému vytvoril ako dôverný dokument Ivo Iossiger zo švajčiarskej firmy 4DigitalBooks, dodávateľ digitalizačných systémov do Slovenskej národnej knižnice riešenie pre masovú digitalizáciu. Schéma je predmetom obchodného tajomstva a nesmie sa ďalej reprodukovat'. Licencia: CC BY-NC-ND 4.0.

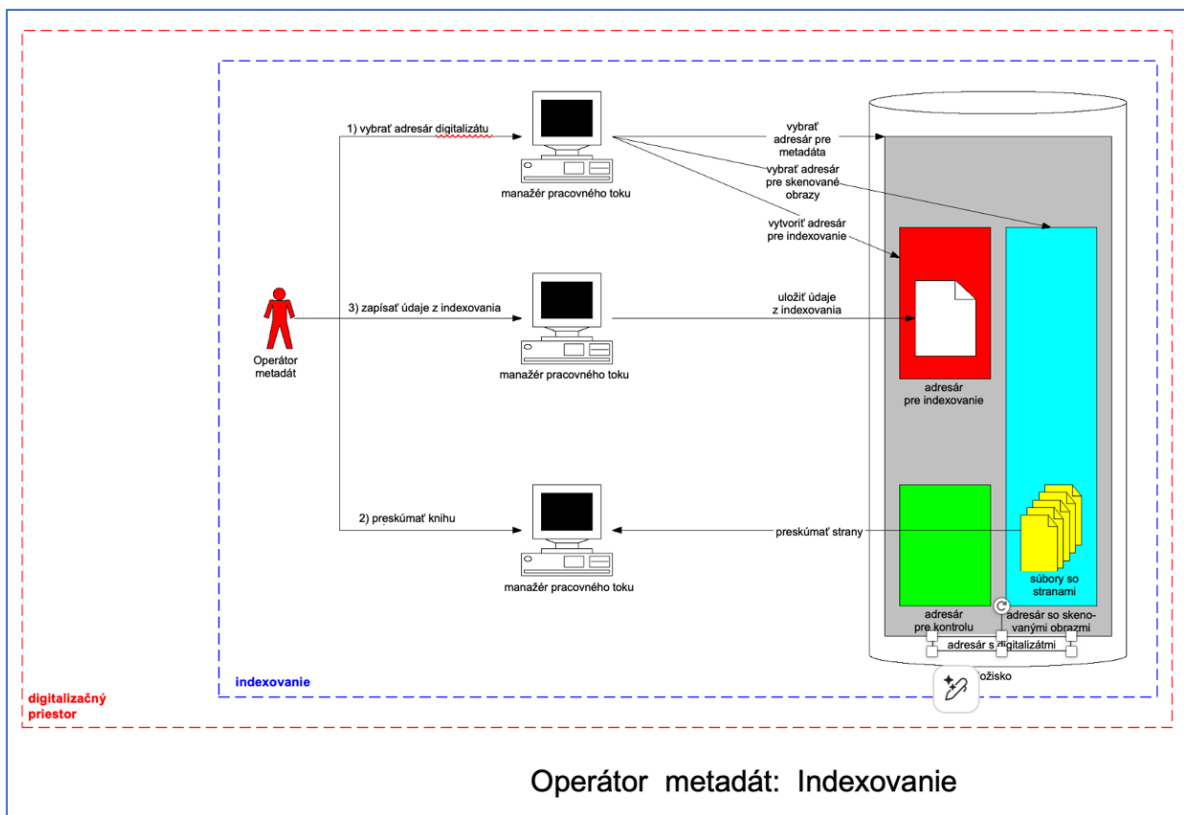
Obrázok 9 Skenovanie

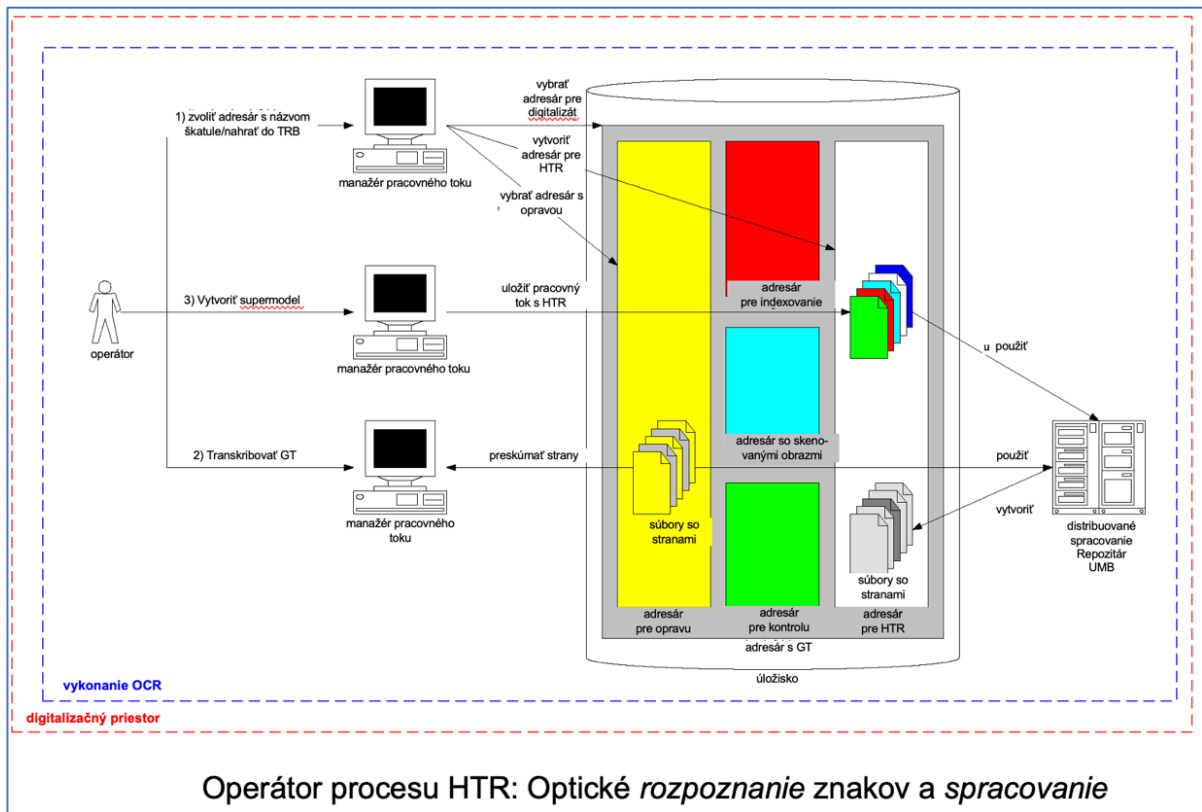
Obrázok 10 Postprocesing - spracovanie digitalizátov po skenovaní

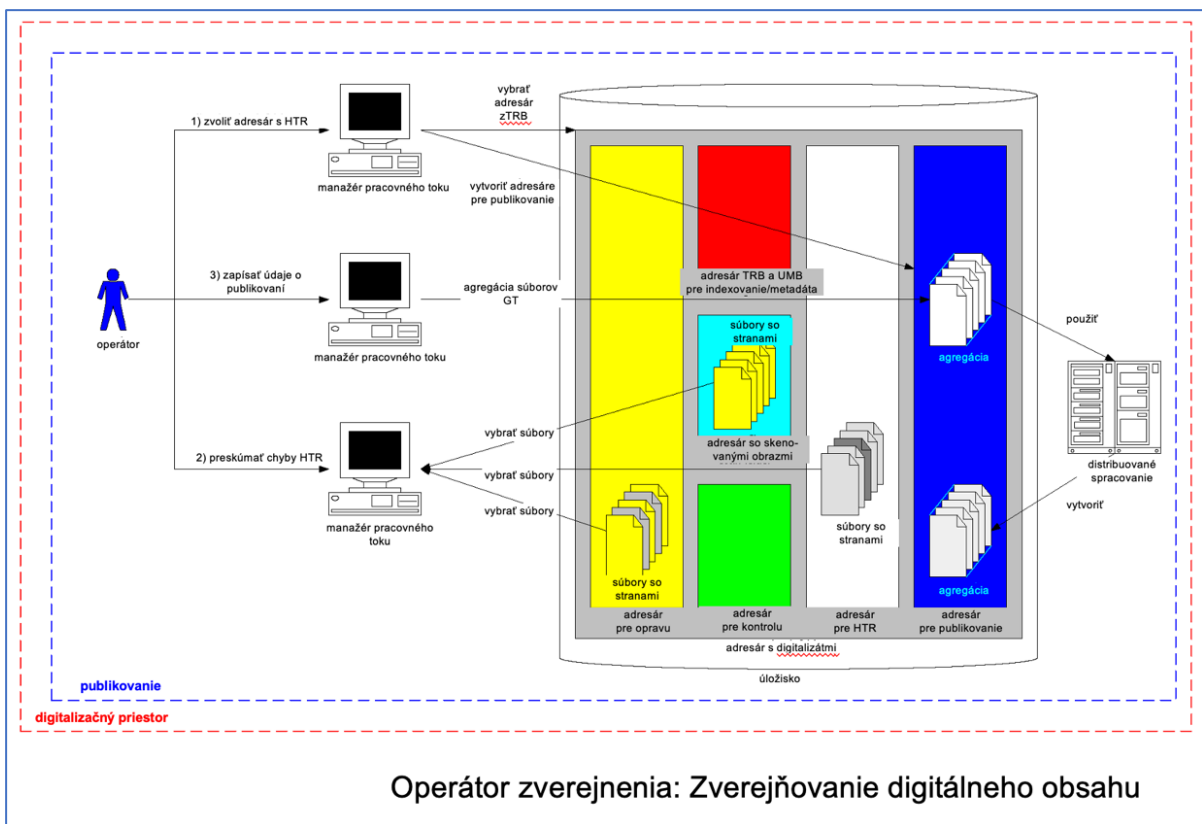
Obrázok 11 Kontrola po skenovaní - vrátenie škatúl do archívu

Obrázok 12 Komplexné metadáta z digitalizátov

Obrázok 13 Optické rozpoznávanie vybratých súborov. Ground truth. HTR

Obrázok 14 Úložisko, archív a sprístupnenie digitalizátov a transkribovaných súborov

(Archives, 2006; TIFF_6.0, 2024)Štandardná identifikácia fondov: štruktúra adresára

Postup digitalizácie vychádza z metodiky Jozefa Hanusa SVS-OA-2011/23406-001¹⁷. Návrh zodpovedá zatiaľ neschválenému zámeru *Národná koncepcia rozvoja štátnych archívov s výhľadom do roku 2028*, ktorý mal v pláne využiť aj výsledky výskumu UMB bankská Bystrica APVV SKRIPTOR.¹⁸

Technické parametre systematického snímania (digitalizácie)

Cieľom snímania je vyhotovenie digitalizátov, ktoré sa vo formáte PDF nahrajú do platformy Transkribus na účely analýzy, tvorbu *Supermodelu transkripcie DIGINARCH-AI* a tvorbu metadát. *Supermodelu transkripcie DIGINARCH-AI* v projekte DIGINARCH-AI poslúži na automatickú transkripciu archívnych dokumentov uvedených v Tabuľke 1.

V procese digitalizácie sa prísne zachová štruktúra uloženia fondov, zbierok a jednotlivín.

Na účely výskumu v projekte DIGINARCH-AI môžu byť k dispozícii pre bádateľov dokumenty po nahratí do platformy Transkribus (s oprávnením na čítanie) ešte pred transkripciou.

Kontrola stavu

Doplniť schému spojenú s meraním kvalita materiálov na SurveNIR- mala by to urobiť SNK

¹⁷ Hanus, Jozef. 2011. Metodický pokyn odboru archívov sekcie verejnej správy Ministerstva vnútra SR o postupe štátnych archívov pri digitalizácii archívnych dokumentov a tvorby povinných metadát. Spracoval Jozef Hanus, riaditeľ odboru archívov SVS MV SR. 5 s. <https://www.minv.sk/swiftdata/source/verejnasprava/odborarchivovaregistratur/odborarchivovaregistratur/MPdigitalizaciaADmetadata.pdf> . [Dostupné 07.10.2025]

¹⁸ *Národná koncepcia rozvoja štátnych archívov s výhľadom do roku 2028*. 38 s. <https://www.minv.sk/swiftdata/source/verejnasprava/odborarchivovaregistratur/odborarchivovaregistratur/KoncepciarozvojaSA2028.pdf> [Dostupné 07.10.2025]. - Záznam v systéme MIRRI ITMS 21+: Projektová žiadosť (zamietnutá 6. 2. 2024): *Digitalizácia a modernizácia elektronických služieb štátnych archívov v európskom kontexte* | ITMS21+ Verejná časť. ITMS21+. Published October 2023. Accessed October 7, 2025. <https://portal.itms21.sk/ziadost/?id=31729>

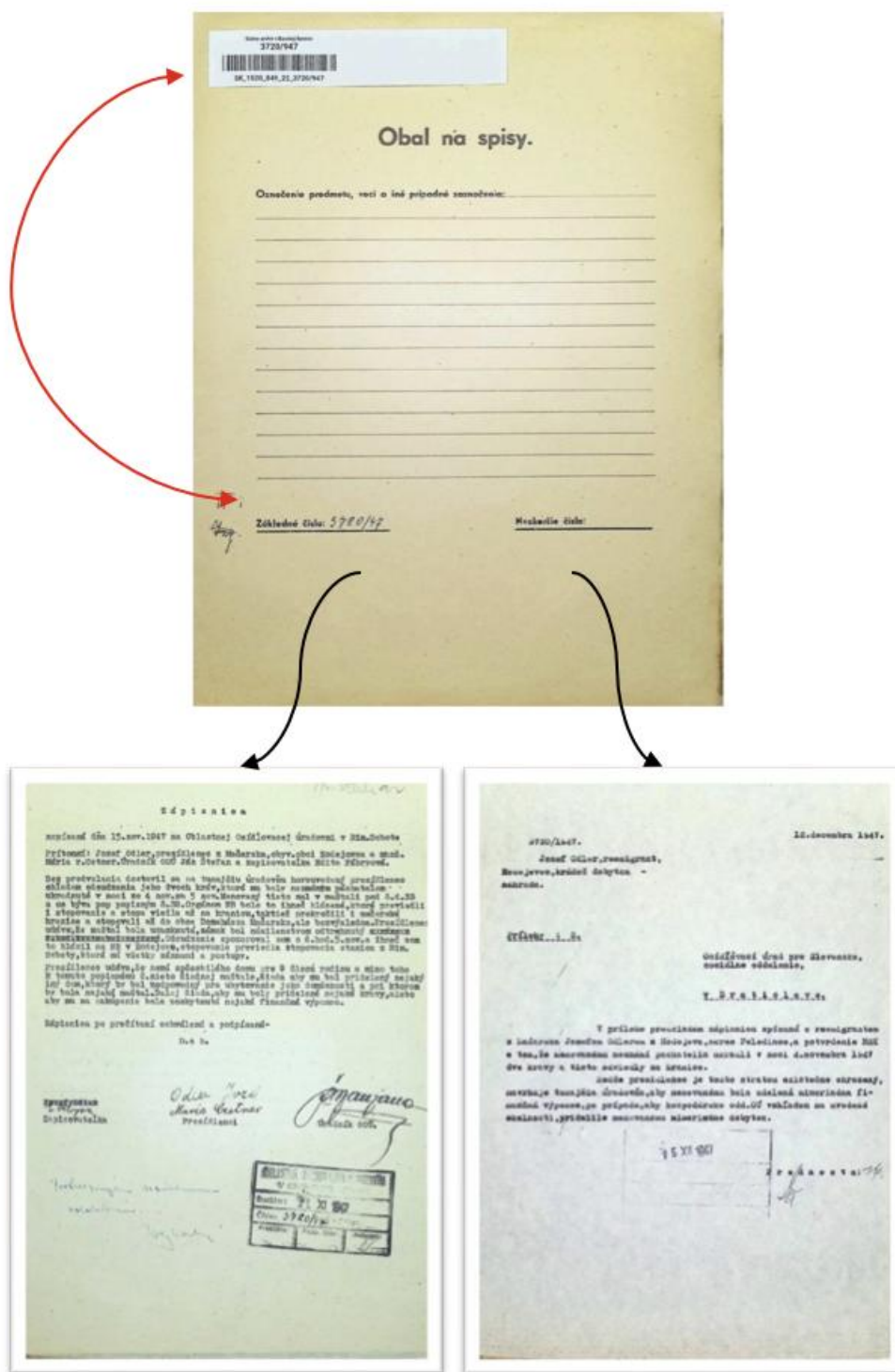
Štruktúra zbierok a dát v digitálnom repozitári

Materiál bude usporiadaný na účely manipulácie, sprístupnenia pre riešiteľov a prezentáciu hierarchicky takto:

Štátny archív Košice a Banská Bystrica:

Tabuľka 7 Hierarchická štruktúra v repozitári a identifikátory

FOND	ZBIERKA (subfond) v TAINACANE a v platforme TRANSKRIBUS	ŠKATULE Adresáre v informačnom systéme (zbierka+signatúra)	SPISY a LISTINY Súbory v adresároch (identifikátory strán generuje skener)
I. Oblastná úradovňa Osídľovacieho úradu a Fondu národnej obnovy v Košiciach.	DIGINARCH-AI_SAKE_OOÚ a FNO Košice	SK_1540_11913_1/1 SK_1540_11913_2/1 SK_1540_11913_3/2 SK_1540_11913_4/2 SK_1540_11913_5/3a SK_1540_11913_5/3b...	SK_1540_11913_1/1 Dokument 1 strana a/b Dokument 2 strana a/b Dokument 3 strana a/b... SK_1540_11913_2/1 Dokument 1 strana a/b Listina 2 strana a/b... ...
II. Oblastná úradovňa Osídľovacieho úradu v Kráľovskom Chlmcí.	DIGINARCH-AI_SAKE_OOÚ a FNO Kráľovský Chlmec	SK_1540_11915_1/1 SK_1540_11915_1/1 SK_1540_11915_2/1 SK_1540_11915_2/2 SK_1540_11915_3/2 SK_1540_11915_4/3	SK_1540_11915_1/1 Dokument 1 strana a/b Dokument 2 strana a/b Dokument 3 strana a/b... ...
III. Oblastná úradovňa Osídľovacieho úradu v Spišskej Novej Vsi (v Poprade od r. 1947). Novej Vsi (v Poprade od r. 1947).	DIGINARCH-AI_SAKE_OOÚ a FNO Spišská Nová Ves a Poprad	SK_1540_11914_1/1 SK_1540_11914_2/1 SK_1540_11914_3/1 SK_1540_11914_4/1 SK_1540_11914_5/2 SK_1540_11914_6/2a SK_1540_11914_7/2a	SK_1540_11914_1/1 Dokument 1 strana a/b Dokument 2 strana a/b Dokument 3 strana a/b... ...
Oblastná úradovňa Osídľovacieho úradu v Rimavskej Sobote	DIGINARCH-AI_SABB_OÚOÚ Rimavská Sobota	SK_1520_849_1/948prez SK_1520_849_2/948prez SK_1520_849_48/948prez SK_1520_849_51/948prez SK_1520_849_56/948prez	SK_1520_849_1/948prez Dokument 1 strana a/b Dokument 2 strana a/b Dokument 3 strana a/b
Osídľovacia komisia v Tornali	DIGINARCH-AI_OK Tornaľa	SK_1520_850	

Obrázok 15 Číslo spisu je v čiarovom kóde; v spise sú dva dokumenty

Formáty digitalizátov

- 1) Na účely *dlhodobého archivovania* sa vyhotovia digitalizáty v archívnej kvalite (DIGINARCH-AI _TIFF), ktoré bude spravovať ako výstup projektu UMB v Banskej Bystrici.
- 2) Na účely *manipulácie* s digitalizátmi v projekte DIGINARCH-AI sa v procese snímania vyhotovia digitalizáty aj vo formáte JPEG, JPG, ktoré je potrebné v SNK kontrolovať úplnosť, kontrolovať kvalitu, upraviť orientáciu, orezať, odstrániť presvity apod. Takto upravené obrazy DIGINARCH-AI_JPG bude spravovať ako výstup projektu digitálny repozitár UMB v Banskej Bystrici, prípadne budú poskytnuté do lokálnych repozitárov príslušných archívov.
- 3) Na účely transkripcie v platforme Transkribus vyhotoví a exportuje určeným riešiteľom DIGINARCH-AI z upravených digitalizátov Slovenská národná knižnica na účely transkripcie derivát vo formáte PDF. Určení riešitelia (doc. Imrich Nagy, prof. Dušan Katuščák) nahrajú podľa dohodnutých pravidiel digitalizáty vo formáte PDF do platformy Transkribus.

Zodpovedný riešiteľ určí, ktorí členovia tímu sa budú venovať tvorbe prepisov z jednotlivých fondov v kvalite *Ground Truth* pre *Supermodelu transkripcie DIGINARCH-AI*. Osobitne určí riešiteľov, ktorí budú tvoriť metadáta a iné popisov dokumentov.

Dostupnosť digitalizátov

Výsledky digitalizácie budú poskytnuté príslušným archívom na lokálnych dohodnutých nosičoch (externý disky, SD karty, DVD) zakúpených z prostriedkov projektu DIGINARCH-AI.

Odovzdané lokálne nosiče (púzdra, názvy nosičov) musia byť označené na obale a nosiče musia obsahovať identifikátory fondov, zbierok, jednotlivín v popisoch obsahu priamo v nosiči.

Podľa rozhodnutia riaditeľov archívov je možné vyhotoviť samostatné nosiče (napr. SD karty), ktoré zamestnanci vložia priamo do archívnych škatúl alebo sumár digitalizátov vzťahujúci sa celého fondu na externom disku.

Skenovanie. Snímanie

Archív vyhotovuje digitálne kópie z originálnych archívnych dokumentov alebo z ich kópií.

Snímanie sa vykoná v takom poradí, v akom sú materiály usporiadané v archíve.

- 1) Pre potreby výskumu DIGINARCH-AI a archivácie digitalizátov sa snímajú všetky jednotky fondu (Tabuľka 1).
- 2) V projekte DIGINARCH-AI za snímanie (skenovanie) zodpovedá Slovenská národná knižnica. Fondy väčšieho rozsahu sa na základe výsledkov materiálovej analýzy prepravujú do Slovenskej národnej knižnice na ošetrovanie a snímanie.
- 3) Fondy menšieho rozsahu ca 1-3 bm možno alternatívne snímať pomocou zariadení ScanTent a DocScan. Zabezpečí tím DIGINARCH-AI. Koordinuje prof. Dušan Katuščák na základe analýzy fondov. V tomto prípade by sa vynechali procesy fyzickej ochrany (konzervovanie - čistenie, sterilizácia, deacidifikácie).
- 4) Digitalizáty (digitálne faksimile) sa vyhotovujú v najvyššie dosiahnuteľnej kvalite.

- 5) Pri snímaní sa rešpektuje farebnosť snímanej jednotky. Základné snímanie je v oddtíeni šedej.
- 6) Jednotky do formátu A4 sa snímajú v rozlíšení minimálne 300 dpi
- 7) Jednotky do formátu A3 sa snímajú v rozlíšení 300 dpi
- 8) Jednotky vo formáte väčšom ako A3 sa snímajú minimálne 200 dpi
- 9) Jednotky vo formáte väčšom ako A3 sa snímajú minimálne 200 dpi
- 10) Farebné jednotky do formátu A4 sa snímajú digitalizuje v rozlíšení najmenej 400 dpi, do formátu A2 najmenej 300 dpi a pri formáte väčšom ako A2 v rozlíšení najmenej 200 dpi, v úrovni RGB, s farebnou hĺbkou 24 bitov na jeden pixel.
- 11) Obrazový archívny dokument väčší ako A1 sa sníma v maximálnom rozlíšení podľa technických možností digitalizačného zariadenia.
- 12) *Jednotlivé listiny* sa snímajú obojstranne: líce a rub (aj prázdne strany listu, aby neboli pochybnosti o úplnosti snímania)
- 13) Ak je jednotka *viacstránková*, zviazaná (pevne spojená), sníma sa ako kniha. Prázdne strany sa nesnímajú.

Prípravné práce v archíve

Prvým krokom je vecná a materiálková analýza obsahu, formy a stavu fondov (obhliadka).

Druhým krokom je identifikácia fondov, zbierok a dokumentov, označenie škatúľ a vloženie identifikátorov do každej škatule.

Tretím krokom je príprava škatúľ na transport do Slovenskej národnej knižnice (pripravený protokol o odovzdaní za archív a prebratí za SNK).

Identifikácia

Fondy, zbierky, škatule, snímky strán a formáty sa identifikujú v súlade s metodikou (Hanus, 2011).

Identifikačný reťazec počítačových súborov má takúto štruktúru:

SK_aaaa_ffff_iiii_ssss_x.ext

pričom

SK	–	je kód krajiny podľa normy (ISO 3166, 2020/2025).
aaaa	–	je štvormiestne číslo archívu z číselníka archívov SR (číslo archívu)
ffff	–	je päťmiestne číslo archívneho súboru z aplikácie Afondy ¹⁹ (číslo fondu)
iiii	–	je päťmiestne inventárneho číslo/signatúra – zľava nuly (škatuľa)
ssss	–	je štvormiestne poradové číslo listu/strany v škatuli
x	–	znak „x“ na tejto pozícii označuje originál (TIFF archívna „surová“ kópia) znak „1“ označuje digitalizát pre interné potreby pracovnú manipuláciu (JPG) znak „2“ označuje prezentačný formát digitalizátu (PDF)
ext	–	je prípona formátu (napr. TIFF, JPG, PDF). Počet znakov nie je určený.

Prvky reťazca **SK_aaaa_ffff** sú dané a sú to referenčné kódy označujúce archívne fondy k predmetu „Osídľovací úrad“.

¹⁹ Afondy je centrálna evidencia archívneho dedičstva. Zverejnenie na Internete je prostredníctvom informačného systému elektronický archív (IS EA) na Portáli MV SR. Používateľmi sú štátne a externé archívy.

Konzervovanie (kompetencia SNK)

Skríning a konzervačné zásahy sa vykonávajú v Slovenskej národnej knižnici. Optimálne by malo skenovanie/snímanie nasledovať po konzervácii – po **čistení, sterilizácii resp. deacidifikácii**. Paralelne so skenovaním navrhjem vykonať skríning.

Konzervačné zásahy sa zaznamenávajú v štandardných **metadátach** MARC21 k jednotlivým dokumentom resp. skupinám zbierok v platforme Transkribus.

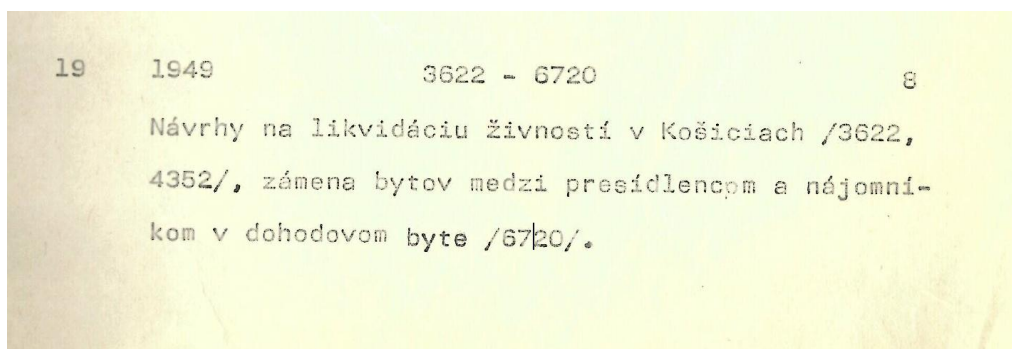
Agenda konzervovania je v gescii Slovenskej národnej knižnice, ktorá začlení procesy do celkového workflow.

Snímanie - konvencie

1. Hlavnou jednotkou manipulácie v archíve a v SNK je **škatuľa**.
2. Prvky **SK_aaaa_ffff_iiii** sa pripraví v **MS Excel na samostatný nový list vopred**, s označením **škatule**. List sa vloží do škatule. Hodnoty **iiii** sa dopíšu do pripraveného reťazca ručne.
3. Tento reťazec **SK_aaaa_ffff_iiii** s inventárnym číslom/signatúrou označením škatule slúži ako **názov adresára**.
4. **Názov adresára** zastupuje časť fondu a obsah škatule pre **snímanie**.
5. V procese **snímania** sa na skeneri nastaví tento názov ako *názov súboru*. Doplňa sa do názvu údaje **iiii**.
6. **Časti reťazca „ssss“**, skener automaticky generuje hodnoty **ssss** a počíta strany.
7. **Poradové čísla** v každom súbore (pre každú škatuľu) sa začínajú znovu od čísla 1.
8. **Listy** zo škatule sa snímajú obojstranne (napr. líce „a/rub „b“ ap.) podľa zaužívej konvencie snímania.
9. Skenované obrázky sa v SNK uložia spravidla na pracovný **počítač** pri skeneri.
10. Po snímaní/skenovaní je názvom súboru je kompletný reťazec **SK_aaaa_ffff_iiii_ssss_x.ext**.
11. Do reťazca **SK_aaaa_ffff_iiii** doplnia **zamestnanci archívu alebo členovia tímu signatúry „ssss“ (signatúry zo škatule!)**.
12. **Zoznamy reťazcov SK_aaaa_ffff_iiii_ssss** odporúčam **usporiadať** podľa poradia uloženia v archíve v aplikácii MS Excel.
13. Alternatívne odporúčam z tabuľky v MS Excel v príslušnom riadku pridať k reťazcu **SK_aaaa_ffff_iiii_ssss** stĺpec, v ktorom sa tento reťazec zakóduje ako **čiarový kód resp QR kód**.
14. **Používanie čiarového kódu/QR kódu** uľahčí preberanie a odovzdávanie škatúl podľa zoznamov. Kód posluží operátorovi skenera – kód použije ako názov adresára do ktorého nasníma všetky strany zo škatule.

SK_aaaa_ffff_iiii_ssss_x.ext

SK_1540_11913_19-1949_3622-6720_8_1a_x.TIF

Obrázok 16 Záznam z Inventára. Označenie na škatuli. Fond: 11913_Signatúra 19; rok 1948; 3622-6720 listiny v škatuli (vynechať?)²⁰; škatuľa 8.

Obrázok 17 Zjednodušené zobrazenie signatúry 19 a číslo škatule 8

Obrázok 18 Príklad použitia čiarového kódu s podrobnejšou signatúrou²¹

15. Ak sú v škatuli jednotky uložené v obalových zložkách s popisom obsahu zložky, snímajú sa aj tieto obaly.
16. Čiarové kódy vytlačíme na lepiace štítky a umiestnime na každú škatuľu alebo na lístok, ktorý vložíme do škatule na vrchnú zložku (rozhodne riaditeľ/ka archívu)
17. **SNK** súbory exportuje s týmito názvami na **externé nosiče** (disky, SD karty) s popismi obsahu nosičov. Postupne odovzdáva hlavnému riešiteľovi alebo poverenej osobe:
 - a. Archívnu kópiu v achívnej kvalite – do repozitára UMB (TIFF, PDF/A)
 - b. Pracovnú upravenú kópiu – do repozitára UMB (JPG)
 - c. Pracovnú kópiu – pre platformu Transkribus (PDF)

Obrázok 19 Štátny archív v Košiciach. Zbierka (oddelenie fondu) Osídľovací úrad

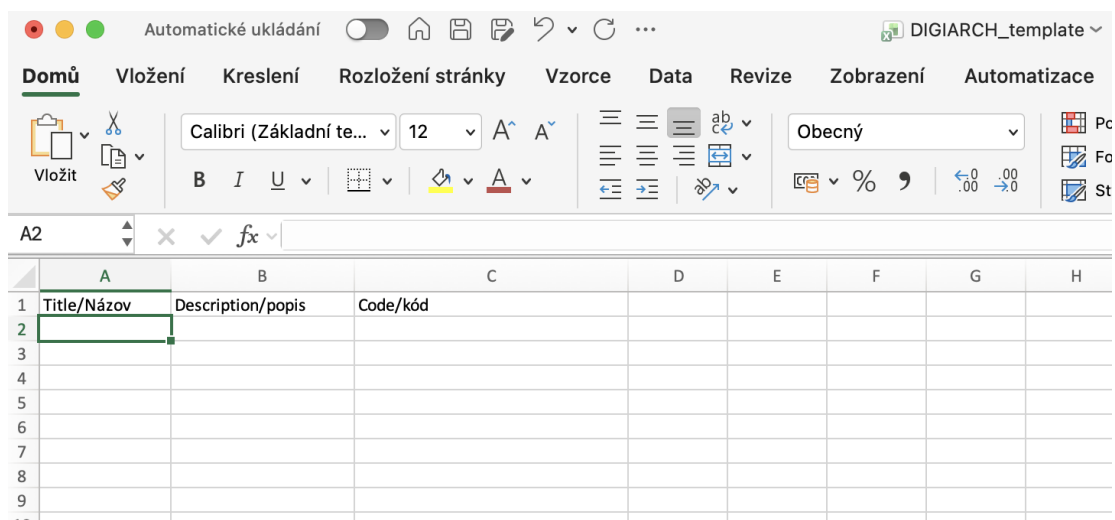
²⁰ Stačí kódovať len signatúru a číslo škatule (SK15401191319/8)

²¹ Príklad použitia čiarového kódu: **SK**: Slovensko; **1540**: Štátny archív v Košiciach; **11913**: číslo fondu; **19/8**: signatúra. Použitý softvér: <https://free-barcode.com/BarcodeOnline/BulkBarcodeGeneratorMobile.asp?bc1=SK15401191319%2B19493622-6720%2B8&bc2=8&bc3=12.5&bc4=3.5&bc9=2&bc5=11&bc6=22&bc7=Arial&bc8=13>

Príprava čiarových kódov v archíve

1) Archív pripraví a kontroluje zoznam čiarových kódov v MS Excel

- Prvý stĺpec „A“ je názov
- Druhý stĺpec „B“ je popis, kde môže byť presnejšie popísaný obsah, zatiaľ som tam len zopakoval identifikátor
- Tretí stĺpec „C“, z ktorého sa generuje čiarový kód
- Štvrtý riadok je človekom čitateľný popis - identifikátor v textovej forme (zobrazuje sa vstupný text zo stĺpca „C“)

Obrázok 20 Šablóna na zápis dát na tvorbu čiarových kódov

Ak archív pripraví vstupy v Exceli takto:

	A	B	C
1	Title	Description	Code
2	Štátny archív Košice	OOÚ a FNO	SK_1540_11913_1/1
3	Štátny archív Košice	OOÚ a FNO	SK_1540_11913_2/1
4			

Obrázok 21 Šablóna na tlač štítkov s čiarovými kódmi

Tlač bude:

A	B	C
Title	Description	Code
Štátny archív Banská Bystrica	SK_1520_849_1/948prez	SK_1520_849_1/948prez
Štátny archív Banská Bystrica	SK_1520_849_2/948prez	SK_1520_849_2/948prez
Štátny archív Banská Bystrica	SK_1520_849_48/948prez	SK_1520_849_48/948prez
Štátny archív Banská Bystrica	SK_1520_849_51/948prez	SK_1520_849_51/948prez
Štátny archív Banská Bystrica	SK_1520_849_56/948prez	SK_1520_849_56/948prez
Štátny archív Banská Bystrica	SK_1520_849_57/948prez	SK_1520_849_57/948prez
Štátny archív Banská Bystrica	SK_1520_849_58/948prez	SK_1520_849_58/948prez
Štátny archív Banská Bystrica	SK_1520_849_59/948prez	SK_1520_849_59/948prez
Štátny archív Banská Bystrica	SK_1520_849_60/948prez	SK_1520_849_60/948prez
Štátny archív Banská Bystrica	SK_1520_849_62/948prez	SK_1520_849_62/948prez
Štátny archív Banská Bystrica	SK_1520_849_65/948prez	SK_1520_849_65/948prez
Štátny archív Banská Bystrica	SK_1520_849_66/948prez	SK_1520_849_66/948prez
Štátny archív Banská Bystrica	SK_1520_849_68/948prez	SK_1520_849_68/948prez
Štátny archív Banská Bystrica	SK_1520_849_71/948prez	SK_1520_849_71/948prez
Štátny archív Banská Bystrica	SK_1520_849_73/948prez	SK_1520_849_73/948prez
Štátny archív Banská Bystrica	SK_1520_849_80/948prez	SK_1520_849_80/948prez
Štátny archív Banská Bystrica	SK_1520_849_81/948prez	SK_1520_849_81/948prez
Štátny archív Banská Bystrica	SK_1520_849_82/948prez	SK_1520_849_82/948prez
Štátny archív Banská Bystrica	SK_1520_849_83/948prez	SK_1520_849_83/948prez
Štátny archív Banská Bystrica	SK_1520_849_84/948prez	SK_1520_849_84/948prez
Štátny archív Banská Bystrica	SK_1520_849_86/948prez	SK_1520_849_86/948prez
Štátny archív Banská Bystrica	SK_1520_849_87/948prez	SK_1520_849_87/948prez
Štátny archív Banská Bystrica	SK_1520_849_89/948prez	SK_1520_849_89/948prez
Štátny archív Banská Bystrica	SK_1520_849_90/948prez	SK_1520_849_90/948prez

Obrázok 22 Príklad vyplnenej šablóny v MS Excel a vytvorené štítky

Poslať návrh obsahu (3) štítky v exceli (čo chce mať archív na štítkoch)

- 1) prof. Dušanovi Katuščákovi (dusankatuscak@gmail.com)
- 2) Zoznam čiarových kódov v Exceli pošle archív mailom Dušanovi Katuščákovi
- 3) Dušan Katuščák vytlačí štítky s čiarovými kódmi hárky formátu A4, štítky rozmer 105x49,6 mm, typ 0929.
- 4) Na identifikáciu listov vybraných na skríning odporúčam štítky 70x35 mm, typ 0507. Na štítku bude kód zbierky a signatúra škatule (SK15401191319/8). Ku tomuto kódu pre každú zbierku vytlačíme čiarové kódy s jedným priebežným narastajúcim číslom pre všetky zbierky vo výskume (2-5 štítkov na každú škatuľu, dva rovnaké štítky)

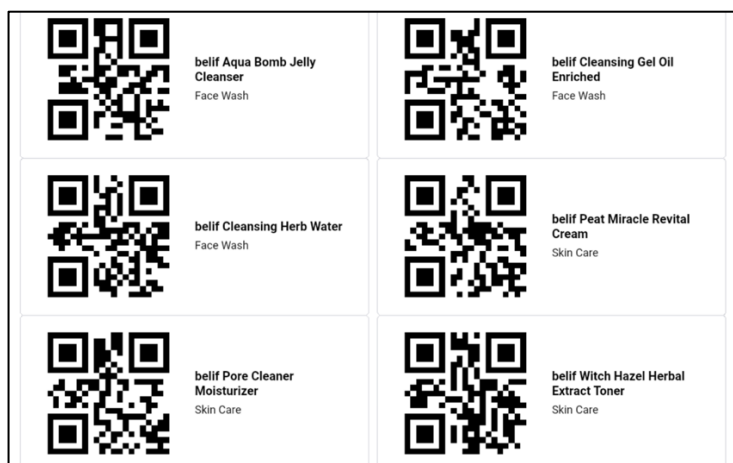

Obrázok 23 Štítky na listy na skríning

Text, ktorý sa nasníma ako názov (+číslo listov):

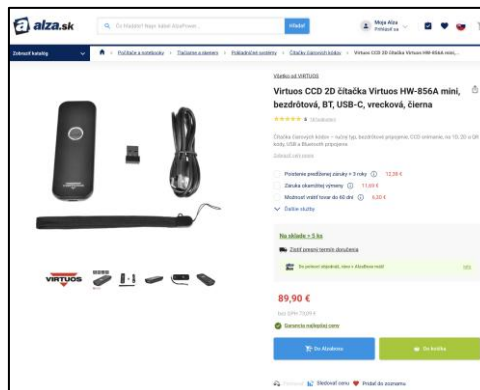
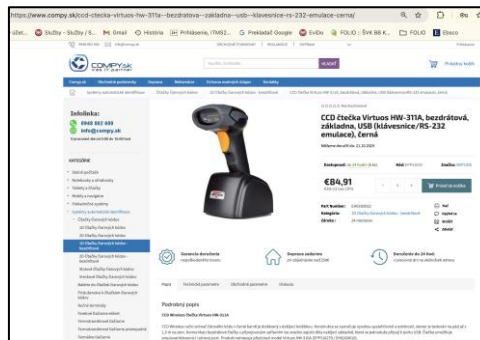
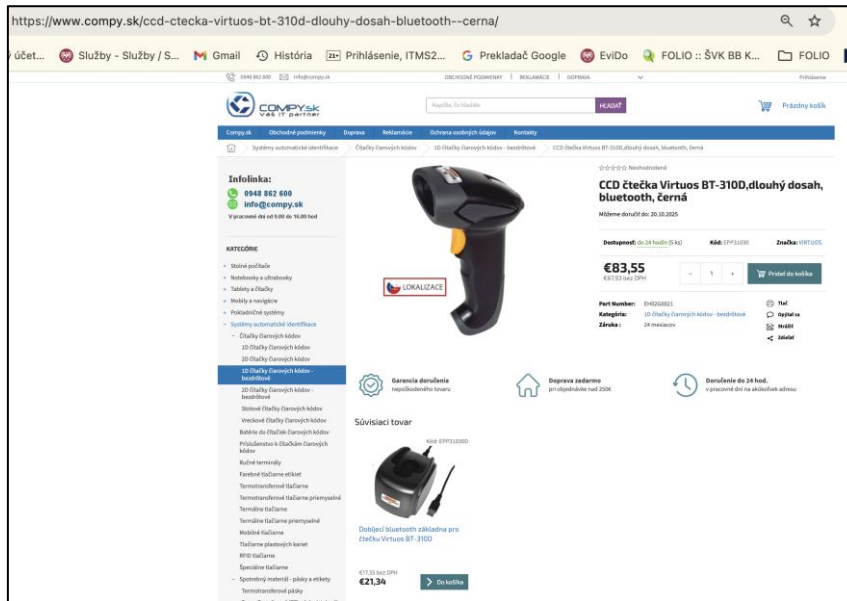
Skríning SK_1540_11913_2/1

- 5) Prof Dušan Katuščák doručí archívu a SNK hárky so štítkami
- 6) Archív zabezpečí nalepenie štítkov na škatule
- 7) Štítky na vybrané listy (na obaly) na skríning nalepí SNK
- 8) Požiadavku na počet kópií štítkov (1, 2, 3) oznámi archív prof. Dušanovi Katuščákovi
- 9) Archív si kúpi čítačku čiarových kódov (ca 90 EUR)
- 10) Archív môže použiť rovnaký vstup z MS Excel na tlač QR kódov
- 11) **QR kód** teoreticky môže niesť okolo **4000 bytov** (alfanumerických znakov).
- 12) Na manipuláciu v projekte použijeme čiarové kódy
- 13) **Čiarový kód 128**, ktorý použijeme, môže obsahovať až **102 alfanumerických** znakov.

Obrázok 24 Ukážka QR kódov ako alternatívneho riešenia

Čítačky čiarových a QR kódov (príklad)

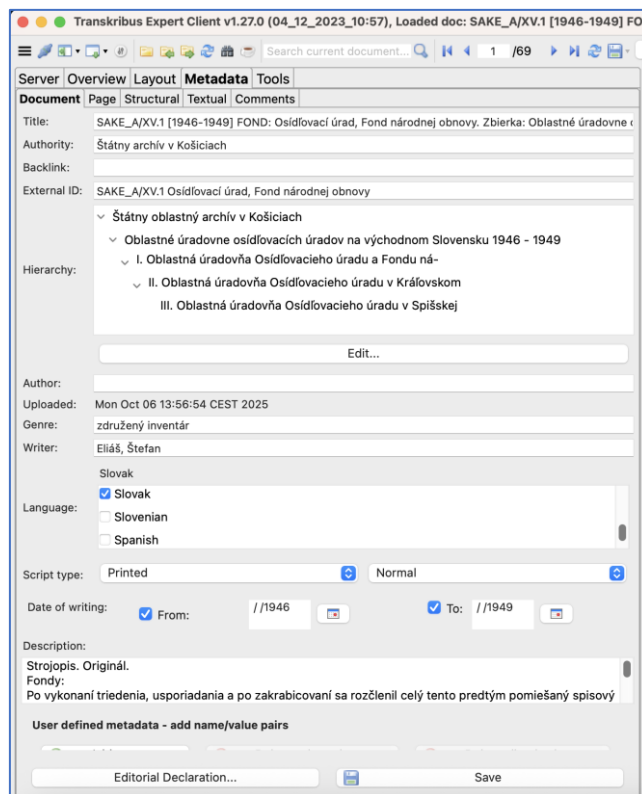
Survenir (https://lichtblau-germany.com/SurveNIR_System.html)

Kontakt	
● Startseite	Sie können uns von Montag bis Freitag in der Zeit von 8:00 - 16:00 Uhr unter:
● SurveNIR	Tel.: +49 (0)351 65615901
● Medien	Fax: +49 (0)351 65615914
● Präsentationen	erreichen.
● Kooperationspartner	Zum Thema SurveNIR ist diverses Infomaterial verfügbar. Sollten Sie weitergehende Informationen benötigen oder ein Angebot wünschen, dann senden Sie uns bitte eine Anfrage an:
● Kontakt	mail@lichtblau-germany.com
● Anreise	Wir freuen uns über Ihr Interesse!

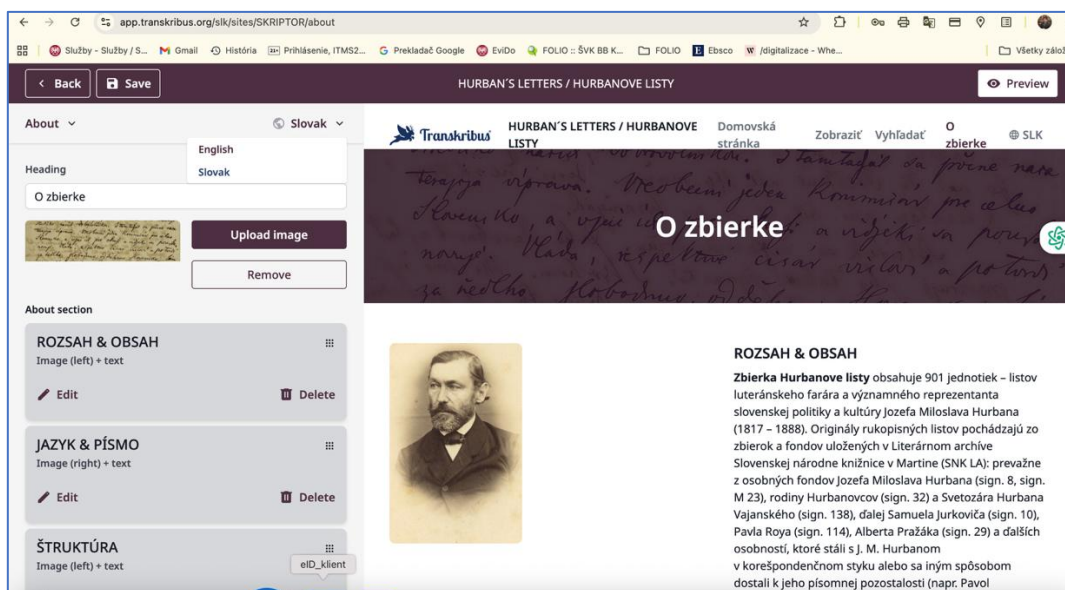
Obrázok 25 Kontakt na firmu Lichtbau - Survenir

Opisy na úrovni zbierky

Opisy zbierok na úrovni archívnych zbierok by mali tvoriť pre potreby výskumu a prezentácie výskumníci z archívov podľa štandardu (ISAD(G), 2015, s. 50 a n.). Tieto opisy by mali zohľadniť aj poznatky, získané v rámci výskumu DIGINARCH-AI. Popisy zbierok by sa mohli tvoriť mimo informačných systémov, ale vhodnejšie bude použiť štruktúru popisov v platforme Transkribus. Popisy zbierok sa použijú v prezentačnom systéme a v službách archívov.

Obrázok 26 Opis zbierky/dokumentu v systéme Transkribus expert (podľa inventára)

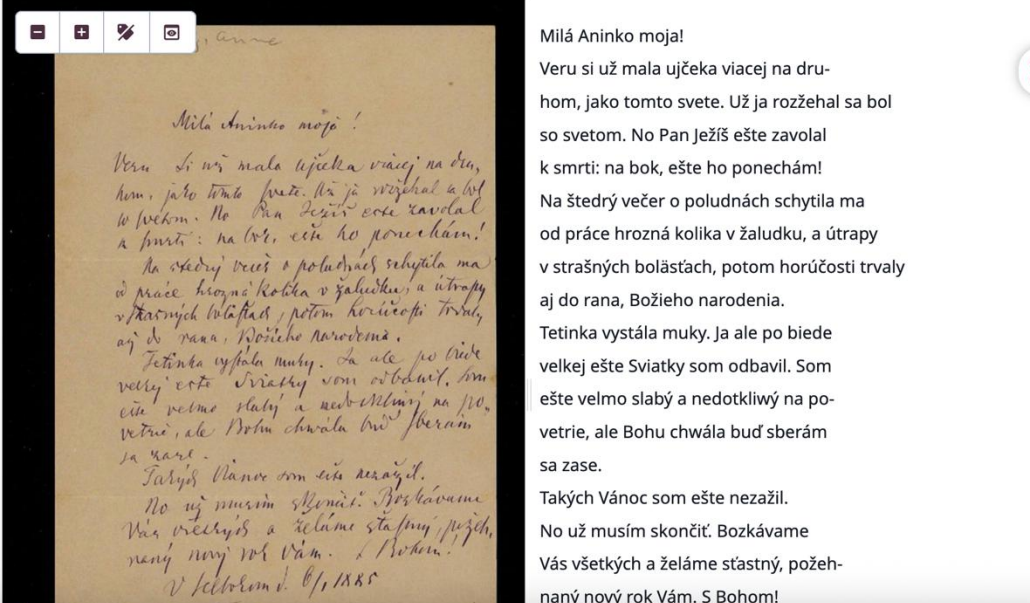

Obrázok 27 Opis zbierky v platforme Transkribus Sites dostupný cez prehliadač

HURBAN'S LETTERS / HURBANOVE LISTY Preview

Transkribus HURBAN'S LETTERS / HURBANOVE LISTY Domovská stránka Zobrazit' Vyhľadat' O zbierke SLK

< Späť na dokument Skriptor_Hurban listy_SNK_10A240_1885_Hurbanová (Jurkovičová) Anna - Strana 1 > < 1 1 >

Milá Aninko moja!
 Veru si už mala ujčeka viacej na dru-
 hom, jako tomto svete. Už ja rozžehal sa bol
 so svetom. No Pan Ježíš ešte zavola
 k smrti: na bok, ešte ho ponechám!
 Na štedrý večer o poludnách schytila ma
 od práce hrozná kolika v žaludku, a útrapy
 v strašných bolástach, potom horúčosti trvaly
 aj do rana, Božieho narodenia.
 Tetinka vystála muky. Ja ale po úbe
 veľkej ešte Sviatky som odbavil. Som
 ešte veľmi slabý a nedotkliwý na po-
 vetrie, ale Bohu chvála buď sberám
 sa zase.
 Takých Vánoc som ešte nezažil.
 No už musím skončiť. Bozkávame
 Vás všetkých a želáme šťastný, požeň-
 naný nový rok Vám. S Bohom!

Obrázok 28 Príklad zobrazenia transkribovanej strany v prehliadači²²

Integrácia procesov digitalizácie a konzervovania

Jednou z plánovaných aktivít projektu sú *konzervačné* procesy (PB4). Keď raz budú zbierky prevezené na skenovanie do SNK, bude efektívne využiť situáciu na *skríning* vybraných dokumentov (listov). Predpokladá sa, že prvý skríning sa vykoná a zaznamená po prevoze do SNK pred samotným skenovaním alebo súbežne so skenovaním, ďalší s odstupom času napr. po desiatich – pätnástich rokoch; je to málo, ale z vybraných dokumentov, ktoré budú analyzované teraz, sa môže urobiť tiež akoby modelová vzorka, ktorá sa bude pravidelne sledovať aj v budúcnosti a môže byť obrazom stavu aj väčšieho archívneho fondu. Štandardné záznamy z meraní budú dostupné v repozitári v režime *open data*.

Záznam o skríningu

V súlade so štandardom ISAD(G) je potrebné vyhotoviť počítačový záznam o dátach získaných zo skríningu. Záznam sa vyhotoví na úrovni *jednotlivého listu* (jednotliviny). Tvorbu záznamu je potrebné vytvoriť veľmi starostlivo tak, aby zodpovedal *štandardom*, ktoré jednak umožnia *prácu s dátami v informačných systémoch* a jednak umožnia využiť dáta na vyhodnotenie a vedeckú interpretáciu. Cieľom záznamov zo skríningu je zaznamenať skutočný fyzický stav nosiča (papiera) v tomto čase, čo umožní neskôr, napríklad o 10 - 15 rokov, alebo neskôr, zhodnotiť opätovne stav papiera a dynamiku degradácie papiera. Skríning sa bude týkať dokumentov z rokov 1945 – 1958.

²² Podobné riešenie bude vytvorené na sprístupnenie digitalizátov z projektu DIGINARCH-AI

Obsah záznamu podľa ISAD(G)

Prvok popisu	Príklad	Poznámka	TAG M21
3.1.1 Referenčný kód/kódy/signatúra/signatúry	SK_1540_11915_+1_n	Čiarový kód na obale listu, priebežné dynamické číslovanie v zbierke	090\$a
3.1.2 Názov (obsah)	DIGINARCH-AI Skrining OÚ Košice	Fixný údaj (default)	245\$a
3.1.3 Dátumy (datovanie)	Dátum zápisu do systému (fixné pole 008) dáva systém	RRMMDD	008/00-05
	Jeden známy/pravdepodobný dátum kód typu dátumu (fixné pole 008) default	c	008/06
	Dátum jednotliviny	RRRR	008/07-10
3.1.4 Úroveň popisu	Jednotlivina default	Fixný údaj (default)	
3.1.5 Rozsah a nosič jednotky popisu (druh, množstvo rozmery)	Možno default	\$a rozsah(počet) \$b fyz. detail \$c rozmery \$f typ jednotky	300
3.6.1 Poznámka	Dáta skriningu	Tag M21 007, 300, 340, 583, 852, 856...	

Obrázok 29 Štruktúra archívneho záznamu podľa ISAD(G) na úrovni jednotliviny

Záznam podľa archívneho štandardu ISAD(G) neumožňuje zaznamenať potrebné údaje a konkrétne výskumné dáta, ktoré sa týkajú ochrany, skriningu a konzervovania.

Preto navrhujeme kombináciu

- ISAD(G)**, (ISAD(G), 2015)
- špecifikácie archívneho štandardu **EAD**, (EAD3, 2023)
- tagy a špecifikácie formátu **MARC 21** (MARC, 2004)

Pre všetky tri integrované súčasti existuje veľké množstvo inštrukcií, metodík, všeobecných a lokálnych riešení, špeciálnu terminológiu, príkladov ap. Len ku kľúčovému tagu MARC 21 583 Poznámka o akcii existujú tri špeciálne metodiky týkajúce sa ochrany a digitalizácie (PDA1, [s.a.]) (PDA2, [s.a.]) (PDA3, [s.a.]).

Zápis dát do počítačovej formy navrhujem vopred pripravenú šablónu v nejakom informačnom systéme (Virtua, KOHA, MarcEdit ap.)

Význam štandardného spracovania dát zo skríningu

Štandardná tvorba záznamu a uloženie záznamu do databázy je dôležité, lebo tieto záznamy možno vyhľadávať podľa uložených dát, usporiadať, dopĺňať apod. Najdôležitejšie je však to, že záznamy z formátu ISO 2790 (MARC 21) je možné záznamy exportovať do rôznych formátov napr. vo formáte .CSV - do formátu EXCEL alebo do digitálneho repozitára. Export je možný aj do štruktúry XML, JSON, EAD apod.

Anatómia záznamu na zápis dát zo skríningu

Najprv vysvetľujeme, ktoré polia a podpolia sú potrebné na zápis formálnych a deskriptívnych metadát a dát o jednotlivine a napokon ukážeme príklad kompletného záznamu.

Kľúčové tagy špecifické pre zaznamenanie dát zo skríningu vo formáte MARC 21 sú tagy 690 a 583. V prípade nejasností je potrebné nájsť vysvetlenia ku špecifikácii údajov na adrese <https://www.loc.gov/marc/bibliographic/> alebo v mojom slovenskom preklade (MARC, 2004).

Štandardná terminológia v tagu 583²³ [583 - Poznámka k akcii (R) [Úplné](#) | [Stručné](#)]

V opakovateľnom tagu 583 formátu MARC 21 je možné zaznamenať štandardným spôsobom akcie spojené s ochranou dokumentov. Samotné výsledky merania zaznamenáme v tagu 650

Konkrétne dáta – hodnoty z merania zaznamenáme v opakovateľnom tagu 650 formátu MARC 21 - Pridaný predmetový záznam – Tematický termín (R)

V tagu 583 je potrebné použiť štandardnú terminológiu. Pole možno opakovať pre každú akciu.

Tag 583 podpole \$a odkazuje na akúkoľvek akciu vykonanú v súvislosti s položkou (s listom). Čo sa s dokumentom robí alebo má robiť. V prípade aktivít súvisiacich s uchovávaním toto podpole obsahuje popis tejto akcie. Príklad tohto podpola nájdete v popise v formáte MARC 21. Termíny sú autoritatívne vecné pomenovania, ktoré sa používajú ako fazety a na vyhľadávanie.

Tabuľka 8 Terminológia použitá v tagu 583 podpoli \$a (Činnosť)

Terminológia použitá v tagu 583 podpoli \$a (Činnosť)		
Kontrola stavu	Condition reviewed	Používa sa s podpoľom \$i (Stav)
Konzervované	Conserved	Používa sa s podpoľom \$i (Metóda akcie) alebo podpoľom \$i (Stav)
Prechodná liečba	Interim treatment	Používa sa s podpoľom \$i (Spôsob akcie)
Masové odkyslenie	Mass deacidified	Používa sa s podpoľom \$i (Metóda akcie) alebo podpoľom \$i (Stav)
Prebalené	Rebound	Používa sa s podpoľom \$i (Metóda akcie) alebo podpoľom \$i (Stav)
Preformátované	Reformatted	Používa sa s podpoľom \$i (Metóda akcie) alebo podpoľom \$i (Stav)
Premiestnené	Rehoused	Používa sa s podpoľom \$i (Metóda akcie) alebo podpoľom \$i (Stav)
Opravené	Repaired	Používa sa s podpoľom \$i (Metóda akcie) alebo podpoľom \$i (Stav)
Nahradené	Replaced	Používa sa s podpoľom \$i (Metóda akcie) alebo podpoľom \$i (Stav)
Bude sa konzervovať	Will conserve	Používa sa s podpoľom \$c (Čas akcie) a podpoľom \$d (Interval akcie)
Bude komerčne záväzná	Will commercially bind	Používa sa s podpoľom \$c (Čas akcie) a podpoľom \$d (Interval akcie)
Bude sa hromadne odkysľovať	will mass deacidify	Používa sa s podpoľom \$c (Čas akcie) a podpoľom \$d (Interval akcie)
Preformátuje sa	Will reformat	Používa sa s podpoľom \$c (Čas akcie) a podpoľom \$d (Interval akcie)
Opraví sa	Will repair	Používa sa s podpoľom \$c (Čas akcie) a podpoľom \$d (Interval akcie)
Nahradí sa	Will replace	Používa sa s podpoľom \$c (Čas akcie) a podpoľom \$d (Interval akcie)

²³ Standard Terminology for the MARC 21 Actions Note Field. Network Development and MARC Standards Office Library of Congress. Based on the list prepared by the American Library Association, Resources and Technical Services Division, Preservation of Library Materials Section. Dostupné: <https://www.loc.gov/marc/bibliographic/stmanf.html>

Termíny pre tag 583 podpole \$I (Stav)

Tag 583 podpole \$I obsahuje stav alebo označenie popisovaných materiálov, niekedy, ale nie vždy, vyplývajúce z nejakej akcie. V prípade aktivít súvisiacich s uchovávaním toto podpole obsahuje informácie o stave položky, keď je vykonaná akcia *Stav preskúmaný*. Toto podpole môže tiež obsahovať informácie o stave položky, ktorý spôsobil zamietnutie uchovávanía (t. j. akcia je *Zamietnuté uchovávanie*), alebo informácie o dispozícií pôvodnej položky. Príklad tohto podpola nájdete v popise v formáte MARC 21.

Tabuľka 9 Terminológia použitá v tagu 583 podpoli \$I, keď podpole \$a (Činnosť) obsahuje termín, ktorý sa „prehodnocuje“

Terminológia použitá v tagu 583 podpoli \$I, keď podpole \$a (Činnosť) obsahuje termín, ktorý sa „prehodnocuje“					
Kyslý papier	Acidic paper	Poškodenie hmyzom	Insect damage	Previazaný	Rebound
Alkalický papier	Alkaline paper	Pripevnenie listu nie je neporušené	Leaf attachment not intact	Znovu zabalené v pôvodnej obálke	Recased in original case
Väzba nie je neporušená	Binding not intact	Pripevnenie listu porušené	Leaf attachment intact	Chýbajúci chrbát	Spine missing
Väzba porušená	Binding intact	Marginálie	Marginalia	Poškodený chrbát	Spine damaged
Krehký papier	Brittle paper	Poškodenie plesňou	Mold damage	Poškodenie pásky	Tape damage
Chýbajúca krycia doska (dosky)	Cover board(s) missing	Pôvodná väzba neporušená	Original binding intact	Text defektný	Text mutilated
Vyblednutý obal	Cover faded	Originál zachovaný	Original retained	Text je prekrytý[skrytý]	Text obscured
Poškodený kryt	Cover damaged	Stránky blokované[zlepené]	Pages blocked	Znečistený text	Text stained
Škvry na obale	Cover stained	Chýbajúce stránky	Pages missing	Podčiarknutie	Underlining
Poškodený koncový kryt	Endcap damaged	Chýbajúce dosky	Plates missing	Deformovaná väzba	Warped binding
Vyblednutie	Foxing	Opravy predchádzajúcich textov	Previous text repairs	Poškodenie vodou	Water damage
Kovanie uvoľnené	Hinges loose	Predchádzajúce opravy obálky	Previous cover repairs	Červotočové diery	Worm holes
Odrhnuté pánty	Hinges torn	Poškodenie opravené	Rebacked		

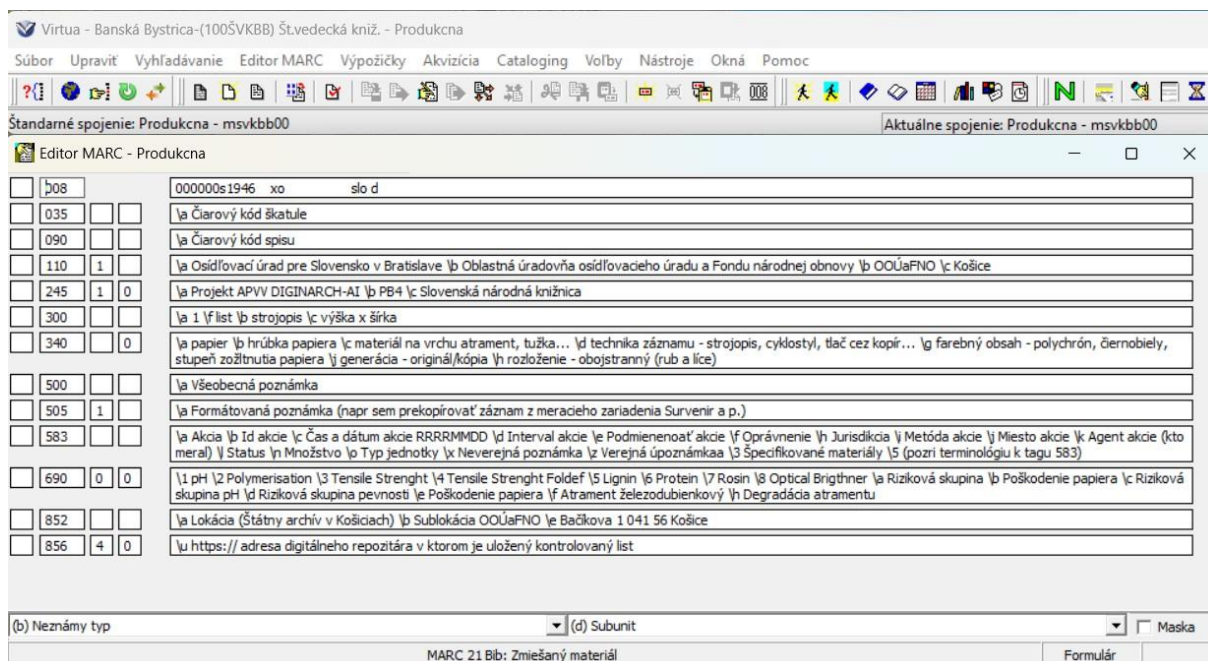
Termíny pre tag 583 podpole \$i (Spôsob akcie)

Tag 583 podpole \$i sa vzťahuje na prostriedky alebo techniku, ktorou bola činnosť vykonaná (napr. poštou, osobne, telefonicky v prípade referenčných služieb alebo zošrotovať, spáliť, skartovať na účely likvidácie).

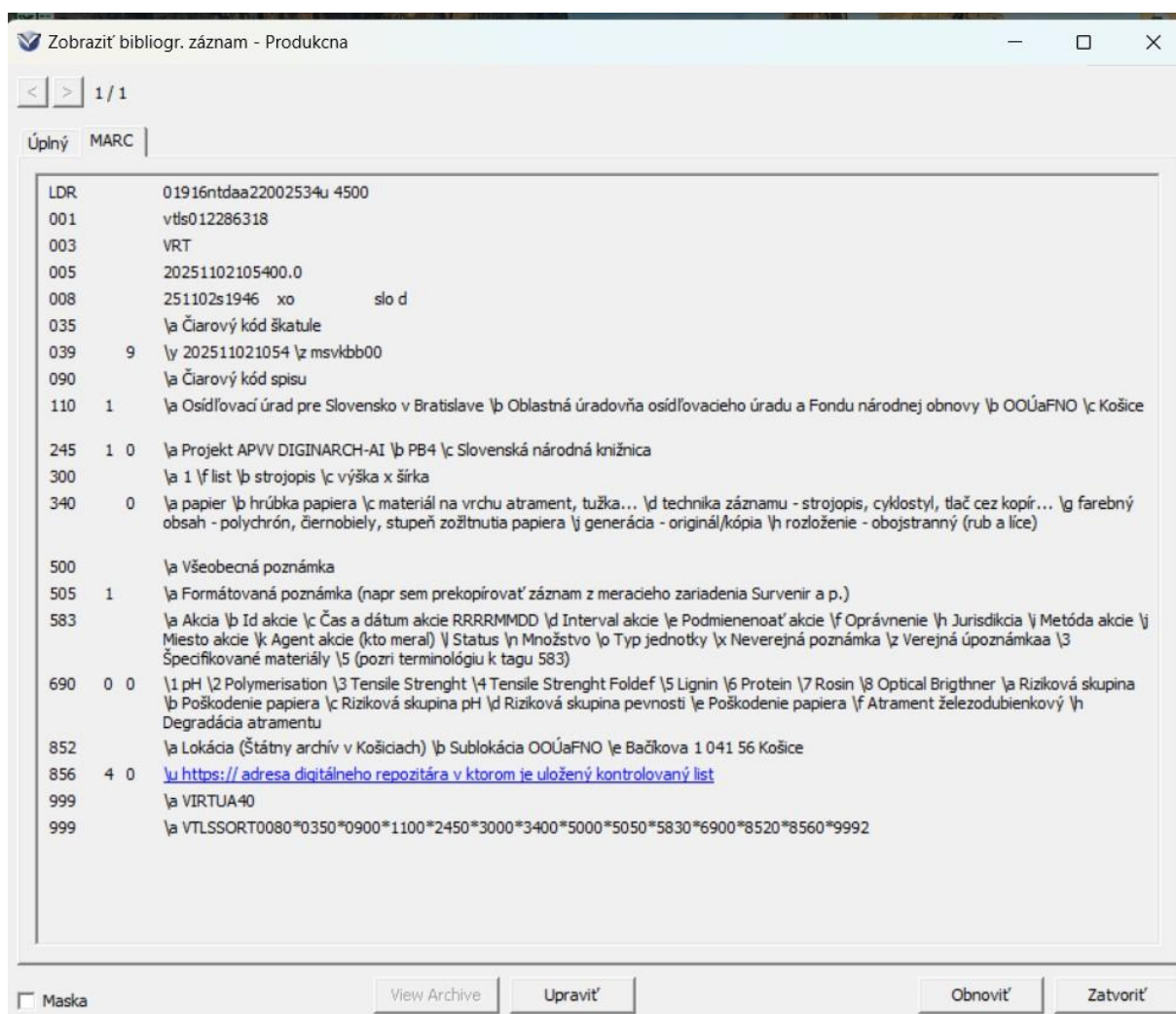
Tabuľka 10 Terminológia používaná v tagu 583 s podpolom \$i (Spôsob činnosti) a (Činnosť)

Terminológia používaná v tagu 583 s podpolom \$i (Spôsob činnosti) a súvisiacimi termínmi podpoľa \$a (Činnosť)		
Adhesive	Lepidlo	Používa sa s termínom podpoľa \$a <i>Rebound</i>
Box	Škatuľa	Používa sa s termínom podpoľa \$a <i>Premiestnený</i>
Cover	Obal	Používa sa s termínom podpoľa \$a <i>Opravené</i>
Deacidified-nonaqueous	Odkyslenie-nevodný roztok	Používa sa s termínom podpoľa \$a <i>Konzervované</i>
Deacidified-aqueous	Odkyslenie vodný roztok	Používa sa s termínom podpoľa \$a <i>Konzervované</i>
Dry-cleaned	Suché čistenie	Používa sa s termínom podpoľa \$a <i>Konzervované</i>
Encapsulation	Zapuzdrenie	Používa sa s termínom podpoľa \$a <i>Premiestnený</i>
Envelope	Obálka	Používa sa s termínom podpoľa \$a <i>Premiestnený</i>
Folder	Priečinok	Používa sa s termínom podpoľa \$a <i>Premiestnený</i>
Leaf attachment	Pripevnenie listu	Používa sa s termínom podpoľa \$a <i>Opravené</i>
Liquid	Tekutina	Používa sa s termínom podpoľa \$a <i>Hmotne odkyslený</i>
Microfiche	Mikrofiš	Používa sa s termínom podpoľa \$a <i>Preformátované</i>
Microfilm	Mikrofilm	Používa sa s termínom podpoľa \$a <i>Preformátované</i>
Microform	Mikroformát	Používa sa s termínom podpoľa \$a <i>Opravené</i>
Optical disk	Optický disk	Používa sa s termínom podpoľa \$a <i>Preformátované</i>
Oversewn	Prešité	Používa sa s termínom podpoľa \$a <i>Rebound</i>
Pages	Stránky	Používa sa s termínom podpoľa \$a <i>Opravené</i>
Paper copy from microform	Papierová kópia z mikroformy	Používa sa s termínom podpoľa \$a <i>Preformátované</i>
Paper copy	Papierová kópia	Používa sa s termínom podpoľa \$a <i>Nahradené</i>
Photocopy	Fotokópia	Používa sa s termínom podpoľa \$a <i>Preformátované</i>
Resized	Zmenená veľkosť	Používa sa s termínom podpoľa \$a <i>Konzervované</i>
Restored	Obnovené	Používa sa s termínom podpoľa \$a <i>Konzervované</i>
Signatures retained	Podpisy uchovávané	Používa sa s termínom podpoľa \$a <i>Rebound</i>
Trimmed	Orezané	Používa sa s termínom podpoľa \$a <i>Rebound</i>
Untrimmed	Neorezané	Používa sa s termínom podpoľa \$a <i>Rebound</i>
Vapor	Para	Používa sa s termínom podpoľa \$a <i>Hmotne odkyslený</i>
Washed	Umyté	Používa sa s termínom podpoľa \$a <i>Konzervované</i>
Wrapper	Obal	Používa sa s termínom podpoľa \$a <i>Premiestnený</i>

V závislosti od miestnych preferencií a potrieb sa dodatočné informácie o úprave, ako napríklad špecifické činidlo na odkyslenie alebo zmenu veľkosti, alebo zachovanie fragmentov z pôvodnej väzby, umiestňujú do podpoľa \$x (neverejná poznámka) alebo do podpoľa \$z (verejná poznámka).

Obrázok 30 Šablóna na záznam údajov o skríningu vo formáte MARC 21

Obrázok 31 Zobrazenie záznamu zo skríningu po uložení do databázy VIRTUA

Editor MARC

Fixed length data elements: 000000s1946 xo slo d

Local control number: Čiarový kód skatule

Local call number: Čiarový kód spisu

Corporate author (CN) 1: Osídľovací úrad pre Slovensko v Bratislave

CN subordinate unit: Oblastná úradovňa osídľovacieho úradu a Fondu národnej obnovy

CN subordinate unit: OOÚaFNO

CN location of meeting: Košice

Title 1 0: Projekt APVV DIGINARCH-AI

Remainder of title: PB4

Statement of responsibility: Slovenská národná knižnica

Physical extent: 1

Tag 300, Podpole f: list

Physical details: strojopis

Physical dimensions: výška x šírka

Cal medium material/config.: 0 papier

Physical medium dimensions: hrúbka papiera

Physical medium surface materials: materiál na vrchu atrament, tužka...

Physical medium recording technique: technika záznamu - strojopis, cyklostyl, tlač cez kopír...

Tag 340, Podpole g: farebný obsah - polychrón, čiernobiely, stupeň zožltnutia papiera

Tag 340, Podpole j: generácia - originál/kópia

Condition within physical medium: rozloženie - obojstranný (rub a líce)

General note: Všeobecná poznámka

Formatted contents note 1: Formátovaná poznámka (napr sem prekopírovať záznam z meracieho zariadenia Survenir a p.)

Action note: Akcia

Action note identification: Id akcie

Time/date of action: Čas a dátum akcie RRRRMMDD

Action interval: Interval akcie

Contingency for action: Podmienenoť akcie

Editor MARC

Site of action: Miesto akcie

Action agent: Agent akcie (kto meral)

Action status: Status

Action extent: Množstvo

Measurement used for action: Typ jednotky

Action nonpublic note: Neverejná poznámka

Action public note: Verejná úpoznámka

Action note materials: Špecifikované materiály

Tag 583, Podpole 5: (pozri terminológiu k tagu 583)

pH 0 0: pH

Polymerisation: Polymerisation

Strenght: Tensile Strenght

Účinný názov podľa Strenght Folder: Tensile Strenght Folder

Lignin: Lignin

Protein: Protein

Rosin: Rosin

Optical Brighner: Optical Brighner

Riziková skupina: Riziková skupina

Poškodenie papiera: Poškodenie papiera

Riziková skupina pH: Riziková skupina pH

Riziková skupina pevnosti: Riziková skupina pevnosti

Poškodenie papiera: Poškodenie papiera

Atrament železodubienkový: Atrament železodubienkový

Degradácia atramentu: Degradácia atramentu

Tag 852, Podpole a: Lokácia (Štátny archív v Košiciach)

Tag 852, Podpole b: Sublokácia OOÚaFNO

Tag 852, Podpole e: Bačkova 1 041 56 Košice

Tag 856, Podpole u 4 0: https:// adresa digitálneho repozitára v ktorom je uložený kontrolovaný list

(t) Rukopisný jazykový materiál (d) Subunit

MARC 21 Bib: Kniha Lokálny súbor

SKRINING.wfm / Bez názvu1 / k:knina; ablonarec; k:knina; ablonarec: /

Obrázok 32 Záznam zo skríningu v zobrazení s návěstiami namiesto číselných kódov tagov

[Prihlásenie](#)
[Rešerš](#)
[Registre/Autority](#)
[História vyhľadávania](#)
[Nové vyhľadávacie](#)
[Pomoc](#)

[Rozšírené vyhľadávacie](#)

Informácia pre čitateľov:

Projekt APVV DIGINARCH-AI : PB4 / Slovenská národná knižnica

Osídľovací úrad pre Slovensko v Bratislave Oblastná úradovňa osídľovacieho úradu a Fondu národnej obnovy OOÚaFNO Košice

Záznam 1 z 1

< Predchádzajúci Ďalší > Naspäť k vyhľadávaniu

Signatúra Čiarový kód spisu
Fyzický popis 1 : strojopis ; výška x šírka
Multimédia https:// adresa digitálneho repozitára v ktorom je uložený kontrolovaný list

[Pridať do rešerše](#)

Exempláre	MARC záznam	Recenzie	Ďalšie informácie
001	01916ntdaa22002534u 4500		
003	vtls012286318		
005	VRT		
008	20251102105400.0		
035	251102s1946 xo slo d		
039	9 \$y 202511021054 \$z msvkbb00		
090	\$a Čiarový kód spisu		
110	1 \$a Osídľovací úrad pre Slovensko v Bratislave \$b Oblastná úradovňa osídľovacieho úradu a Fondu národnej obnovy \$b OOÚaFNO \$c Košice		
245	1 0 \$a Projekt APVV DIGINARCH-AI \$b PB4 \$c Slovenská národná knižnica		
300	0 \$a 1 \$f list \$b strojopis \$c výška x šírka		
340	0 \$a papier \$b hrúbka papiera \$c materiál na vrchu atrament, tužka... \$d technika záznamu - strojopis, cyklostyl, tlač cez kopír... \$g farebný obsah - polychrón, čiernobiely, stupeň zožltnutia papiera \$j generácia - originál/kópia \$h rozloženie - obojstranný (rub a líc)		
500	\$a Všeobecná poznámka		
505	1 \$a Formátovaná poznámka (napr sem prekopírovať záznam z meracieho zariadenia Survenir a p.)		
583	\$a Akcie \$b Id akcie \$c Cas a dátum akcie RRRMMDD \$d Interval akcie \$e Podmienenoat akcie \$f Oprávnenie \$h Jurisdikcia \$i Metóda akcie \$j Miesto akcie \$k Agent akcie (kto meral) \$l Status \$n Množstvo \$o Typ jednotky \$x Neverejná poznámka \$z Verejná úpoznámka \$3 Specifikované materiály \$5 (pozri terminológiu k tagu 583)		
690	0 0 \$1 pH \$2 Polymerisation \$3 Tensile Strenght \$4 Tensile Strenght Folded \$5 Lignin \$6 Proteín \$7 Rosin \$8 Optical Brightner \$a Riziková skupina \$b Poškodenie papiera \$c Riziková skupina pH \$d Riziková skupina pevnosti \$e Poškodenie papiera \$f Atrament železodubienkový \$h Degradácia atramentu		
852	\$a Lokácia (Státny archív v Košiciach) \$b Sublokácia OOÚaFNO \$e Bačikova 1 041 56 Košice		
856	\$u https:// adresa digitálneho repozitára v ktorom je uložený kontrolovaný list		
999	\$a VIRTUA40		
999	\$a VTLSSORT0080*0350*0900*1100*2450*3000*3400*5000*5050*5830*6900*8520*8560*9992		

Obrázok 33 Záznam zo skríningu na portáli

Bibliografia

- 108/1945_Zb. 1945.** 108. Dekret presidenta republiky ze dne 25. řijna 1945 o konfiskaci nepřátelského majetku a Fondech národní obnovy. [Online] 25. 10 1945. [Dátum: 22. 10 2025.] <https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/1945/108/>.
- 18/1950_Zb. 1950.** Zákon č. 18/1950 Zb. Zákon o zrušení osídľovacích úradov. [Online] 15. 03 1950. [Dátum: 12. 10 2025.] <https://www.epi.sk/zz/1950-18>.
- 241/1946_Zb. 1946.** Vyhláška č. 241/1946 Zb. Vyhláška o štatúte Osídľovacieho úradu pre Slovensko v Bratislave. Čiastka 105/1946 Platnosť od 28.12.1946 Účinnosť od 28.12.1946. [Online] 28. 12 1946. [Dátum: 18. 09 2025.] <https://www.epi.sk/zz/1946-241>.
- 45/1946_Zb_FNO. 1946.** S-EPI s.r.o., A. C. S. S-EPI s.r.o., AION CS s.r.o. 2025. "45/1946 Zb. Nařízení, Kterým Se Vydává Statut a Jednací Řád Fondů Národní Obnovy.: Aktuálne Znenie." *Epi.Sk. Accessed November 1.* [Online] 14. 03 1946. [Dátum: 18. 09 2025.] <https://www.epi.sk/zz/1946-45#p1>.
- 90/1947_Zb. 1947.** Zákon č. 90/1947 Zb. Zákon o provedení knihovního pořádku stran konfiskovaného nepřátelského majetku a o úpravě některých právních poměrů vztahujících se na přidělený majetek. Čiastka 43/1947 Platnosť od 10.06.1947 Účinnosť od 10.06.1947. [Online] 10. 06 1947. [Dátum: 18. 10 2025.] <https://www.epi.sk/zz/1947-90>.
- EAD3. 2023.** *Encoded Archival Description Tag Library Version EAD3 1.1.2 [Tagy kódovania pre archívny popis]. Edition 2023.* [Online] 2023. [Dátum: 26. 10 2025.] Atribúty, elementy kódovania a EAD crosswalk do MARC 21 do EAD3, ISAD(G) do EA3, MODS do EAD3.. https://www2.archivists.org/sites/all/files/EAD3-TL-eng_1.pdf. ISBN 978-1-958954-15-7.
- Hanus, Jozef. 2011.** *Metodický pokyn odboru archívov sekcie verejnej správy Ministerstva vnútra SR o postupe štátnych archívov pri digitalizácii archívnych dokumentov a tvorby povinných metadát. Spracoval Jozef Hanus, riaditeľ odboru archívov SVS MV SR. 5 s.* [Online] 20. 10 2011. [Dátum: 07. 10 2025.] https://www.minv.sk/swift_data/source/verejna_sprava/odbor_archivov_a_registratur/odbor_a_rchivov_a_registratur/MP_digitalizaciaAD_metadata.pdf.
- ISAD(G). 2015.** *Všeobecný medzinárodný štandard pre archívny opis ISAD(G). Druhé vydanie [slovenský preklad].* [Online] 2015. [Dátum: 26. 10 2025.] <https://www.minv.sk/?archivne-standardy-1>.
- ISO 2789. 2013, 2022.** Information and documentation — International library statistics Information et documentation — Statistiques internationales de bibliothèques [Informácie a dokumentácia — Medzinárodná knižničná štatistika]. [Online] 2013, 2022. <https://www.iso.org/obp/ui/fr/#iso:std:iso:2789:ed-5:v1:en>.
- ISO 3166-1. 2020/2025.** Codes pour la représentation des noms de pays et de leurs subdivisions Partie 1: Codes de pays [Kódy reprezentácie názvov krajín a ich častí - Časť 1: Kódy krajín]. [Online] 2020/2025. Publikované (4. vydanie, 2020) Táto publikácia bola naposledy skontrolovaná a potvrdená v roku 2025. Preto táto verzia zostáva aktuálna.. <https://www.iso.org/standard/72482.html>.
- ISO 3166-2. 2020, 2025.** Codes for the representation of names of countries and their subdivisions — Part 2: Country subdivision [Kódy na reprezentáciu názvov krajín a ich podskupín – Časť 2: Kód podskupín krajín]. [Online] 2020, 2025. Publikované (4. vydanie, 2020) Táto publikácia bola naposledy skontrolovaná a potvrdená v roku 2025. Preto táto verzia zostáva aktuálna.. <https://www.iso.org/standard/72483.html>.
- ISO 3166-3. 2020, 2025.** Codes for the representation of names of countries and their subdivisions Part 3: Code for formerly used names of countries [Kódy na reprezentáciu názvov krajín a ich pododdielov Časť 3: Kód pre predtým používané názvy krajín]. [Online] 2020, 2025. Publikované (3. vydanie, 2020) Táto publikácia bola naposledy skontrolovaná a

potvrdená v roku 2025. Preto táto verzia zostáva aktuálna..

<https://www.iso.org/standard/72484.html>.

ISO. 2008. *ISO 2709:2008 Táto norma bola naposledy revidovaná a potvrdená v roku 2022.*

Preto táto verzia zostáva aktuálna. . s.l. : ISO. Dostupné:

<https://www.iso.org/standard/41319.html> [2023-08-16]. , 2008.

Keresteš, Peter. 2022. Slovník Archivnej Terminológie - Obnovenie Prác a Základné Východiská Jeho Konceptie / Dictionary of The Archival Terminology – Renewal of The Task and The Essential Basis of Its Concept Slovenská Archivistika, Vol. 52, No. *Slovník Archivnej Terminológie - Obnovenie Prác a Základné Východiská Jeho Konceptie / Dictionary of The Archival Terminology – Renewal of The Task and The Essential Basis of Its Concept.*” *Slovenská Archivistika, Vol. 52, No.* [Online] 2022.

https://www.academia.edu/100760905/Slovn%C3%ADk_arch%C3%ADvnej_terminol%C3%B3gie_obnovenie_pr%C3%A1c_a_z%C3%A1kladn%C3%A9_v%C3%BDchodisk%C3%A1_jeho_koncepcie_Dictionary_of_The_Archival_Terminology_Renewal_of_The_Task_and_The_Essential_Basis_of_Its_Concept.

Machajdíková, Elena. 2009. *TERMÍNY z oblasti archívniectva, archívov a pomocných vied historických* . [Online] 2009. [Dátum: 10. 10 2025.]

https://www.snm.sk/swift_data/source/dokumenty/arch_terminologia.doc.

Majerová, Kristína. 2023. *Metodická príručka pre vypracovanie inventárov k archívnym fondom Archívu Slovenskej akadémie vied.* [Online] 2023. [Dátum: 25. 10 2025.]

http://www.archiv.sav.sk/publikacie/metodicka_prirucka.pdf. ISBN 978-80-8260-006-6.

MARC. 2004. *MARC 21 : formát pre bibliografické údaje s pravidlami na označenie obsahu : slovenský preklad vydania z roku 1999 obsahuje aktualizáciu č. 5 z októbra 2004. [slovenský preklad: Dušan Katuščák, Martin Katuščák].* <https://www.ulib.sk/files/SKP/MARC21bib.pdf>. [ed.] Dušan Katuščák. Martin : Slovenská národná knižnica, 2004. s. 800. Zv. 1, 2.

MARXML. 2022. Library of Congress Network Development and MARC Standards Office . [Online] 02. 02 2022. [Dátum: 10. 07 2023.] <https://www.loc.gov/standards/marxml/>.

PDA1. [s.a.]. *MARC 583 \$2 Preservation and Digitization Actions PART 1 Overview* . [Online] [s.a.]. [Dátum: 23. 10 2025.] <https://www.loc.gov/marc/bibliographic/pda-part1.pdf>.

PDA2. [s.a.]. *PART 2 Guidelines for the Construction of MARC 583 Fields -- BY ACTION* . [Online] [s.a.]. [Dátum: 22. 10 2025.] <https://www.loc.gov/marc/bibliographic/pda-part2.pdf>.

PDA3. [s.a.]. *PART 3 Data Dictionary of Preservation and Digitization Actions Terminology* . [Online] [s.a.]. [Dátum: 22. 10 2025.] <https://www.loc.gov/marc/bibliographic/pda-part3.pdf>.

Rákoš, Elo. 2000. Teória archívnych dokumentov. Slovenská archivistika, Vol XXXV, No 1, 2000, s. 3-17. [Online] 2000. [Dátum: 12. 10 2025.] Tiež: RÁKOŠ, E.: Teória archívneho fondu I. In: Slovenská archivistika (SA) 1994/2, s. 3–19; II. SA 1995/1, s. 9–24; III. SA 1996/1 s. 3–23; IV. SA 1997/1, s. 3–21; V. SA 1997/2, s. 3–19; VI. SA 1998/2, s. 3–18..

https://www.minv.sk/swift_data/source/verejna_sprava/odbor_archivov_a_registratur/archivni_ctvo/slovenska_archivistika/sa_2000_2020/SA%202000-1%20z%20Wordu.pdf.